Digitales Brandenburg

hosted by Universitätsbibliothek Potsdam

Hilkhot Rav Alfas

ʿim kol ha-nimtsa be-sifre ha-Alfasi she-nidpesu le-fanaṿ ʿad ha-yom ḥadashim gam yeshanim

Ḥeleḳ rishon me-Hilkhot Rav Alfas

Alfasî, Yiṣḥāq Ben-Yaʿaqov
<יספלא> בקעי וב קחצי

Amśṭerdam, 480 [1719 oder 1720]

י"שר שוריפ סעו סיסנ וניבר ברה שוריפ סע אמוי תכסמ

urn:nbn:de:kobv:517-vlib-10380

Visual Library

יום הכפורים אסור באכילה ובשתיה וכו' מפרש בגמ' דכל הני איקרו עניוני י"ם חמשה עניין מקיני ובני חמשה הוו דשתיה כללא אכילה ומפרשינן בגמ' דכי קתני אסור דמשמע דאפילו באכילה אסורה היא ליתא אכל כרת ליכא אחלי שיעור קתי דהיינו אכילת פחות מכזית אבל אם אכל כזית אכל כרת ובשתיה פחות ממלא לוגמין דהיינו שיעוריהו נמי מבכתוב בפרנו בסיפתא דשמיה אבל לתוכל כבוקבק לו בשות אבל לוגמא כרת נמי מתיבי ובתיבה בולהו דהיינו רחילה ומיכה ונטילה הסגל ותסמי המטה אסורה הוא דליתא אכל כרת ליכא ים מי שאומר עוד דהני מדרבנן בעלמא הוא דאסורי ע"ש

המאור הקטן

מסכת יומא

פרק שבעת ימים

אמר ר' אבא אמר ר' אחא אמר ר' יוחנן אמר ר' יוסי בר' חנינא אמר ר' אלעזר אמר ר' אבא

ואימא משתיה מי פתיב בנפש על נפש כתיב אלמא עיף מרחיצ' הוא וכתי' וכי התענו בכל אשר התענה אבי נעילת הסנדל מנא לן דכתי' ודוד עולה במעל הזתים עולה ובוכה וראשו לו חפוי והוא הולך יחף וכתיב וכי התענו בכל אשר התענה אבי : תשמיש המטה מנא לן דכתיב אם תענה את בנותי ואם תקח נשים על בנותי אם תענה מתשמי' ואם תקח מצרות תנו רבנן אסור לרחוץ מקצת גופו ככל גופו ואם היה מלוכלך בטיט ובצואה רוחץ כדרכו ואינו חושש ואסור לסוך מקצת גופו ככל גופו ואם היה חולה או שיש לו הטטין בראשו סך כדרכו ואינו חושש תנא דבי מנשה רבן שמעון בן גמליאל אומ' מדיחה אשה ידה אחת במים ונותנת פת לתינוק ואינה חוששת אמרו עליו על שמאי הזקן שרא רצה להאכיל בידו אחת וגזרו עליו שיאכיל בשתי ידיו מאי טעמא אמ' אביי מישום שיבתא פי' רוח רעה ת"ר דהולך להקביל פני רבו או פני אביו או פני מי שהוא גדול ממנו בחכמה עובר במים עד צוארו ואינו חושש אבעיא להו הרב אצל התלמיד מאי ולא איפשיטא הילכך אסור : רבא שרא לרו לבני עבר ימינא למיעבר לנטורי פירי א"ל אביי לרבה תניא דמסייע לך שיכרי פירות עוברין עד לצוארן במים ואינן חוששין : רב יוסף שרא לבני תרבא למעבר למיתי לפירקא ולמיזל א"ל אביי נהי דלמיתי מצוה קא עביד למיזל מאי מצו' קעביד א"ל שלא תהא מבשולן לעתיד לבא שאם לא תתיר להם לחזור לבתיהן לא יבאו למצוה רב יהודה ורב שמואל בר יהודה הוו קיימי אגודא דנהר פפא אמעברא דהצדדי הוי קאי רבי בר פפא לרהך ניסא רבא בהו קלא מהו למעבר למיתי קמי רבנן למשאל שמעתא א"ל רב יהודה ורב ושמואל דאמרי תרוויהו עובר ובלבד שלא יוציא ידו מתחת הפת חלוקי איכא דאמרי אמרו ליה רב יהודה ורב שמואל בר יהודה תנינא ובלבד שלא יוציא ידו מתחת הפת חלוקי תנא בי"ה חליבא מנעל ברגלו מצי למעבר במיא בשבת דאיכא מנעל מאי איכא למימר תא שמע דאמר ר' נחמיה התניה דבי נשיאה אגא חזיתינהו לר' אמי ור' אסי דעברו דרך מלבוש תינה מנעל סנדל מאי ואסיקנ' סנדל לבתחיל לא תני רב יהודה אסי לישב על הטיט בי"ה א"ר יהושע בן לוי ובטיט הטטפח אמר אביי ובטיפח על מנ' להטפיח אמר רב יהודה מותר להצטנן בפירות רב יהודה מצטנן בקרא רבה מצטנן בינוקא רבא מצטנן בכסא דכספא אמר רבא כסא דכסף מליא אסיר חסיר שרי דפחר בין מליא בין חסיר אסיר מאי טעמ' מישתחל שהיל רב אשי אמ' אפי' כסא דכספא חסיר אסי' מ"ט אתי לאודרבויי

פי שמא יתנענעו המים שבתוכו ויתזו על בשרו זעירא

בנגדי משונכין בכך אבל מכנסין שאין משונכין לא אי נמי כי מקום"ם מ"מ היכ' דקא עביר דרך לבון אבל הכא אינו דרך לבון אלא דרך שנון : אבעיא להו הרב ר' יצחק אבן גיאת ז"ל דבון הלא כפשיון בעיין מינה נמ' דילן לא שמעי' עלה ומנשקתא היא וסרב בעל הטעור ז"ל כהב הוספת' פני רבו אם פני ר"ח וחכם גדול ממנו קאמר : לנטורי פירי שבוא לו פירות בעבר הנהר ומשום הפסד ממון התירו לו כמו שהתירו משום מלוה : תנו רבנן מפני מה אמרו אין מחלוקין בשבת אלא בדרך ר"ש אומר מפני שהיא מלאכה : לפירקא שהיו מורשים בי"ה : אמעברא לחלוד מעבר הנהר : ובלבד שלא יוציא יד מתחת חפת חלוקו לבגדים ורוחצו הגרגלת בגושלה על כתפו ואמר מר הילא נעלית מקולפת כל כתפו בשבת הייב הטאת ופ"ם שזה אינו מקפל על כתפו ממש אלא על זרועו בין דמחוי במקפל אמר' תינה בי"ה לליבא מנעל מנעל וכו' בשבת דחיב' מנעל מאי חיב' למימ' הלי ליבשת תינה ומאי חיב' למימ' הלי ליבשת תינה ומאי חיב' עלה אלא אינו בעיין בעלמא היא ורש"י לא נרים ליה אלא הכי נרים שבת לחיבא מנעל מאי כלומ' מי שרי לעבור במים אם דילמא חייבי דילמא מכניל מכרבים ואמר לאיתויי דעבריה דרך מלבוש בעליהם נרגליהם עברו אותו : סנדל מאי שאינו יכול לקשרו ולהדקו ויפה ברגלו כמנעל : מ"ג השיב שלחלות הטיבו הוי עונג קרוב לרחיצה המשפחת מקיאה מים : מגילת אסיר' שמא יפסכ' על בשרו : דמשחיל חיל פולש המים שבולע : זעירא

המאור הקטן

פרק בראשונה

והא

מלחמת ה׳

פרק בראשונה בתוס׳ בספר התאור והזיהודע כי בעלי הקרוב״ן שהבניטו בפיוטיהן בסדר עבודת היו״ל הכינו כי פייסות החטורים פתוחים לשמה יומות הסנה הם ולא כיום הכפורים כפי מסכת עבודה הבבלי אחר מיתי רבותינו ואם כן בדברי הפיוט בתוב כו פייסות וכן בדברי הפיוט הרה״גון רבי אשר בר׳ קליר ובקרובו הגאונים וחכמי הישיבות ורבני ה״ר

אמר הכותב גם כמיני ויכלה מכל אף בסדר עבודה הבבלי אחר מיתי רבותינו בתוב כו פייסות וכן בדברי הגאונים וחכמי הישיבות ורבני ה״ר

לחתן רוני ובר כלם לברכה ומי אפס שיטתו כל רבותינו ואם כתיבתו ולבבל התלו׳ הזה לכדו כתנה חכמה ואין לזרים לתו ונתתי לדרום ולצפון ואיך היאך אנו אותו אתם ולא פייסות

המאור הקטן

פרק אמר להם הממונה אמר ליה אתיי מתרגא דאחיל ודייש בסוחאה פי׳ תפסתי חברית בלבד אלא לדבריהם קאתר ושלא מחלוקות בדבר כן זוטא מחמיר בכולהו רבי יהודה ורבנן תר מיקל בהא אתחיר כוי ותר מיקל בהא ואתחיר בהא :

פרק טרף בקלפי הא כיצד תמיד של שחר היה נשחט על קרן בפונית מערבית בטבעת פנייה וכו׳ שחיטתי טעמו של דבר סרוים נשחט בטבעת פנייה ולא בל טבעת ראשונה לפי שהיה נשחט בצד ליום ותני׳ מעגולים ולא יתלה דבר מקרן מזרחית בפונית ולא מקשה בקרן מערבית בפונית ובסם שהחתה מופלגת בזריזות ובקיעתה בקיעות תמוה מן הקרבות של בפון שבלם כך היה התמיד מופלגת בחשיבות הקרבנות של נפון המזבח :

פרק בא לו כהן גדול תני רבי מתוחל רבי אליעזר אומר ראה ופשה את אילו ואת העם ואימורי חטאת ופר העולה ושנעה בבשר תמיד׳ ושעיר הנעשה בחוץ עם תמיד של בין הערבים פי׳ ולאו דוקא עם תמיד של בין הערבים אלא בל בדבר עבודת היום קרוי ליה בל בין הערבים לפי שהיה שייך לו אלא דוקא תפסיק כיבסם אלא אותות בף ותחתה בלבד אבל לאחר אותות בף ותחתה דב״ל לא בעיר לו תמיד של בין הערבים בלבד ר׳ עקיבא דתוסס׳ תניא רבי עקיבא אומר פר הנשלה ובבר בבשים תמימים עם תמיד של שחר היו קרבין בתחר תלבד עולת הבקר אבר לעולת הבקר ואחר בך עבודת היום ואחר בך שעיר הנעשה בחוץ פי׳ בבבדר זהב בתחר ושעיר חטאת תלבד חטאת הבפורים ואחר בך אילו ואיל בעם ואחר בך אמורי חטאת ואחר בך תמיד של בין הערבים פי׳ והאותות בף ותחתה היתה תפסקת בין אמורי חטאת לתמיד של בין הערבים דר׳ אישור עבודת בדבתיב עבודת בריאה דתורת בהנים והדר עבודת דתחתם הבקרים דר׳ עקיבא בדתני׳ תלבד בולת הבקר אלמה תופסין עם תמיד של שחר עבודת ליה דר׳ אישור אלו תלבד חטאת הבפורים תלו עבודת בריאה בהמה תבני ליה מעה תבבר זה תבבר אלו אבריבה בהתה תשובה דרוש הבפרים אמרו הבתבתי לבתבה ואלו אלה אחינו לרבי אלעזר אלו תלבד בו׳ ת הבקר תלו עבודת ליה תשוב דבעבינה דבסח בתיב ולא בתבינה דיום הבפורים ועקיבא בדתני׳ בתבת תניה רבי עקיבא בא חם ליה רבי אישור אלו ליה בדורות דקרלו בתבתיו בריאה בתורת בהנים והדר בתחתם הבקרים :

פרק יום הבפורים ה״ג וכו׳ בשאתה רבה בר מרי אחר בעבר אבשים בלה מבילה לו מטבחת ושורה אותה בתיס ומעתה אחת תרשאתו ואחר בך תבינו בלבד בתבתה בתיס בנובים לאחר תבבריה על בני שבינו ת״ל ר׳ יעקב בר אחיי לר׳ יחמה בר תהלים לאיבל אחרת לן תאתבינך בתיס ויש בבוב בדוב הבפרי׳ בתקום הוה בם בהלבו הרי״ף ז״ל : **וסנדל** בל בעם בראה תבל הרי״ף בתותר בלאת בו בה אינת בעור ובים הבפורים ולא בן בראה תעיבר הבתרת דחבקת הבתעתין אחר רבה דב״ם תבעל הוא ובבבל בהה הוא דבליני ר׳ יוסי בבר בתרין דינלא בתבתיבו ואתי לאיתוייה ולבי תולר בבר לא בתרין ובבתיל דבר בתרין בתבסת בבת בבבר בתה תבה יובלה ולף בתובל הדר בים דתבן תלבה בבבל בתיבו אלו בבבלל בל בן בבל אחל בתיבן תלבתה בבבה תלן תבה אחר בתובל רבי אחר בתיל התבן הבינבל יובה בקב אלו הבבי ר׳ אחיי ור׳ יוסי תובר ולתה בתי בבבר תבת תלבל לא בבבל עליה דבבה בתוס דאתבתלי בינבו ולא בתבתן תבתלה בל תבבבי ובבבל דאחר רבה בבבר תבת תלבה בבבבל בתבתלי רבי אחיי בתיבה אלו לא תבן ובלי לא תבן לבתבתיבו ובבן בבבבל בתלתי בלתר ולאו לבתבת בבבבה בבה אבבתל בבבבל לאחר רבבן בתלתי בבבל ולאו לבתבת בבבבל בבבבל בבבבל

זעירא בר חמא וכו' ערב ע"באמ מניחין לו מטפחת פי' ושורה אוקה במים ובגיל' מקנח בה ידיו ורגליו כדי להצטנן ולמחר מעביר' על גבי עיניו להעביר
למלוף וחכלי שינה מהם : אבר בי"הכ היה מתמיר יותר שהיה שוחט אוקה הרבה על שהיה עושה אוקה במין כלים נגונין ומתוקן כך אין בה כדי
לקנח מניו ידיו ורגליו בלילה אלא למחר מעבירה על גבי עיניו זהו פי' שלמעבה ברכה אלפסי ז"ל ויש נפשאות מחרות בהלכה זו : והוי
יודע שמעפחות זו להעבירה על פניו ולהצטנן בה ולהעביר מעיניו למלוף וחכלי שינה היו עושין אוקה שאינו ליחות ידיה בין בע' באמ בין בי"הכ נוטל

רש"י

כמין כלים נגונין וחכי שמעבקי
להכי ברסיגן ערב י"הכ מניחין לו
מטפחת ומקנח בה ידיו ולמחר
עושה ומעביר על עיניו והוא לחה
לגלח מקינוח ידיה לחיקמל :
ולמחר מעבירה לו בקטנה בתר עושה
אוקן כמין כלים נגונים ובערב י"ה
לא אמרת עושה אוקן כמין כלים
נגונין ואוקנינן סחיט' ולעון אחר
שמעבתי ה"ק מיפכא אמרת לן ברב
ע"ב מקנח בה ידיו ולמח' פירש'
וערב יום הכפורים שורה אוקה
במים ועושה אוקה כמין כלי נגונין
ואוקבינן אחיטה דכמין כלי נגונין
עדיין יש כדי לסחוט : שעם מין
נומא שקורין פנויי: נתקנית בגור
הנגור על הנשמים לקנן בחסכת
קעניות ואסור בנעילת סנדל :
בדהיעני מין שעם : בדהוני סנדל
של כפים המרים : מין

זעירא בר חמא אישפיזבניה דר' יהושע בן לוי
ודרב אמי ודרב אסי ודבולהו רבנן דקסרי הוה
אמר ליה ליוסף בריה דרבי יהושע בן לוי בר
אוריא תא אימא לך מילתא מעליתא דהוה
עביד אבוך ערב ס"ט באב מביאין לו מטפחת
ושורה במים ומקנח בה פניו ידיו ורגליו למחר
מעבירה על גבי עיניו ואינו חישש ערב יום
הכפורים שורה אותה במים ועושה אותה
כמין כרים נגובין למחר מעבירה על גבי עיניו
ואינו חישש וכן כי אתא רבה בר מרי אמר
מטפחת היתה לו לר' יהושע בן לוי ערב יום
הכפורים שורה במים ועושה אותה כמין כלים
נגובין למחר מעבירה ע"ג עיניו ואינו חושש
ואסיקנא דבערב תשע' באב שורה במי' ועוש'
כמין כלים נגובים וערב יום כפורים מקנח בה
ידיו ורגליו ולמחר מעבירה על גבי עיניו ואינו
חושש אבל אין שורה במים מעיקרא דחייש
לסחיט בשעת שמעבירה ע"ג פניו וכן הילכת'
איבעיא להו מהו לצאת בסנדל של ישעם
בי"הכ עמד רבי יצחק בר נחמני על רגליו ואמר אני ראיתי את רבי יהושע בן
לוי שיצא בסנדל של שעם ביום הכפורים אמינא ליה בתענית צבור מאי אמ'
לי לא שנא אמ' רבה בר בר הנה אני ראיתי את ר"א שיצא בסנדל של שעם
בתעניות צבור אמינא ליה ביום הכפורי' מאי אמר לי לא שנא רב יהוד' נפיק
בדהיטני אביי נפיק בדהוצי רבא נפיק בדיבלי רבה בר רב הונא הוה כריך
סודרא באכרעיה ונפיק תנו רבנן התינוקות מותרין בבולן באכילה ובשתיה
וברחיצה וסיכה חוץ ממנעל וסנדל ת"ר ועניתם את נפשותיכם בתשעה
לחדש יכול בתשעה תלמוד לומר בערב אי בערב יכול משתחשך תלמו לומ'
בתשע' הא כיצד מתחיל ומתענה מבעוד יום שכן מוסיפין מחול על הקדש
אין לי אא לפניו לאחריו מנין תלמוד לומ מערב עד ערב אין לי אא יו הכפורי'
שבת בראשית מנין תלמוד לומר תשבתו ימים טובים מנין תלמוד

ר מנחה

תור אור

ר"ל כתב כ"ג לי כנגד לגחמל לגורקי בכנורות לי לגחמל לגורקי לגחמל ולגחמל לגחמל לגחמל ל

ר"ל שנתקבל כל שביתה שאתה שובת אתה מוסיף לה בין מלפניה בין מלאחריה יום לשאול זמן קום' זה חיבת בעור שבשבת זרח' על הארן לו' אתם דבה הגן פ"ק דשבת ובולן ר"ם מתירין עם השמש ולו' אפשר ר"ב שיהיה בזמן בין השמשות שהרי תוספת זה לוגו אלה בשאה ובין השמשות סמוך כרת הוא ותייב אלם קלוי ובשבת בין בשקשות תייב חטאת אמנם ויש לומר דמשבת שלין נראה על הארן עד שמתחיל בין השמשות יש שנם מלין ובלים לו שלשה [מילין] ורבנים כמו שנפרש נסמוך נם"ד ולוקח זמן הוא לו לוסיפה ולהיה לדבר דהכי הוא דהא נם מדליקין [ד"לד] אמרינן לו זהו בין בין השמשות משקשקע החמה וכל זמן

נר מצות

תלמיד לומר שבתכם כל שבת' שאתה שובת אתה מוסיף ^לה בין מלפניה בין מלאחריה יכול יהא חייב כרת על התוספת תלמיד לומר ^ובל הנפש אשר תעשה כל מלאכה בעצם היום הזה והאבדתי וגו' על עצמי של יום עניש כרת אבל אינו עניש כרת על התוספת יכיל לא יהו חייבין כרת על תוספת מלאכה ^אבל ידהו חייבין כרת על תוספת עינוי ת"ל ^כי כל הנפש אשר לא תענה בעצ' היו' הזה ונברתה על עצמו של יום חייבין כרת ואין חייבין על תוספת עינוי : המלך ^יוהכל' ^ירחצו את פניה' מרך מ"ט אמר ר' אבא בר זבדא אמ' רב ^מלך' ומשי' פ

רש"י

אין מוזנעין הקבשיון כו' ברייש' היה ומייתי לה ברים נקולה ניסלה בנקונו' הרי סהיה עבתו עבתו ומיינו מזוג ומתק אביו של הקן לו אמה של כלה מכניסין לה בחנת לחדר ואת החקן ולה הכלה לחוס' הוכל בעיל' מלוה ופורס ולח"כ קוברין לה הת' ולון מוזנעין הקבשיון מן הכל' מחמ' החכל' בכל שלטי' יום שלמת כל שלשים יום בעי טי : אם מחמת סנגון עקרב מקום שים לחוס לעקרניס מוקר לכל אדם לגשול :

מוקר לכל אדם לגשול :

ביופיו תחזינה עיניך כלה מאי טעמא אמר רב כדי שלא תתגנה על בעלה בעא מיניה רב מרבי חייא עד אימת קרית לה בלה אמר ליה בדתניא אין מזנעין תכשיטין לכלה כל שלשים יום ומזבעי ליה לאניש ליקריה ליומא דכיפורי בכסי נקיה דאמר ליה ריש גלותא לרב המנונא מאי דכתיב ^ולקדוש ה' מכובד אמר ליה זה יום הכיפורים שאין בו לא אכילה ולא שתיה אמרה תורה כבדהו ^בכסות נקיה : והחיה תנעול את הסנדל וכו' מאי מעמא משום צנה ושמואל אמר כל מחמת עקרב מוחר :

כתיבי

ה זהוכלין המשקיקן קודם בין השמשו מקרא נרקא לן ר"ל לפוס' המולל מקרא בין בחיבו אמר בין בשמשות אלא בעלה בשבת ובין השמשות יש שנם מלין ובלים לו מלאכה תוס"ם אין לו מיטור אלא קודם בין השמשו' שמוצו מהלך אלף ת"ק אמה קודם כלילה ברך לוסיפו מקם שבני מודה מחלוקין ואשיק הקם להסיר שיטורת הוי הרי אלמי מלאה מלאכה ר"ם אלא לאחר ולאמול בל זמן שלא קבל עליו בקבלת לשון ריא"ו

ומה בין הקוסבת שאחר מן הבשבת אלא שמלאכה בין בשמשו אלא מקבל מביתו מלאכה ר"ם מכ"ע ובן בעיב"ב מדליקין אלא אבר ואתחילין לבקבלת מלאכה' בין בשמשות אלא בעלה בשבת ובין בשמשות ר"ם בכל כהו בע"ם בקבלת שבת בם כמה ומדליקין תוס' ו מן בו לא שנם בדרם אלא לוסיפה ועד הבן החמ' לרבנו מלין משקיע' בשבם בו בם בום לא נחמר בוהם לוכרם אלא בע בעמו של יום חבל הקוסבת יש בם מוצת בשבם ברי שיקרבת לר' בן הבשבת ויתחיל ומכ"ו ר מלאכה בוכר בל מלאכה מחיבת בלוס בשבת הבן בעל ס בו"ב ובל מבטל בבו לוכל לוסר ר"ב בו"ב אלא מסבת ד"ב בו"ב אלא לוסר לבלבלו נ"ב בו"ב אלא מבוה בהלו בו בהבריו בו מקומה ומשקיעה החמה דקניא בבשבים הייבו מקבלת קבעת בחמה שבהילה לייבם בדקיע נמל' שמתחלת שקיעה עד זמן בין השמשו' שבית סוף השקיעה שלשה מילין ושלש לו שלשה מילין ורביע ובכי מוכה בירושלמי שאין בין השמשו' מתחיל עד סוף השקיעה דברסין הקם ר' לוחר בלבנה בתקופה בתחיל בגלבל חמה לשקוע ותחלת בגלבל בלבנה לעלות ובו בין השמשות לחמר ר' תחיבת סוף בגלבל חמה לשקוע ותחלת בגלבל בלבנה לעלות בעבה בבלבנה לעלות בירם ר' הגיבת לבלבנה לעלות ומה לבלבנה לעלות בלבנה לבלבנה לעלות בלבנה לבלבנה לעלות בלבנ

מתני' "התינוקות אין מענין אותם ביום הכיפורים אבל מחנכין אותם קודם לשנ'קודם לשתי' בשביל שיהו רגילין במצות : גמ' השת' לפני שתי מחנכין לרו לפני שנה מיבעי' אמר רב חסדא לא קשיא כאן בתילה כאן בבריא אמר רב הונ בן'שמעון בן' תשע מחנכין אותו לשעות בן עשר בן אחת עשר משלימין מדרבנן בן שתים עשרה משלימין מדאוריתא ורב נחמן אמר בן תשע בן עשר מחנכין אותן לשעו'בן אחת עשר משלימין מדרבנן בן שתים עשרה משלימין מדאוריתא ור' יוחנן אמר בן עשר בן אחת עשרה מחנכין אותן לשעות בן שתים עשרה משלימין מדאוריתא בתינוקות ובן שלש עשרה משלימין מדאוריתא בתינוק אע"ג דקימא לן כר יוחנן דאמר תינוקת בת שתים עשרה ותינוק בן שלש עשרה משלימין מראורית'קיימא לן כרב הונ' ורב נחמן דבתראי אינון דמשלימין מדרבנן כדי לחנכן מבן אחת עשרה בין לתינוק בין לתינוק ובן תשע ובן עשר מחנכין אותן לשעות בדרב נחמן שאם היה רגיל לאכול בשתי שעות מאכילין אותו בשלש בשלש מאכילין אותו בארבע : מתני'

רש"י

מתני' אין מענין אותו אין מחייבין לצומא מהן מאכל: מחנכין אותו לשעות: לפני שנה שני' סמוכ' לפרקן פרקן הוי כי"ג לנקבה וכי"ל לזכר שדרך תינוקות להכיח שני שערות בשתים עשרה ויום אחד דהיינו בתוך שנת י"ג והוא פרקן למושבין ותינוק לי"ג שנה ויום אחד נמלא שנת י"ד פרקן לעונשין ושנת י"ג היא השנה הסמוכה לפרקן וגם י"ג היא לפני שנה הסמוכה לפרקן: אן לפני שתים שנה שהיא לפני שתים סמוך לפרקן דהיינו שלש שנים לפני פרקן: גבי' השת' לפני שתי' דהיינו ב' שנים לתרב מחנכין לפני שנה דהיינו שתי שני' מיבעי': נחלה תמוה בה: אמר רב הונא בן שנה בריה שעברה שנה שמנה וכנסה לתשע ותינוק' כדמפיים מילתיה דהוה שנת תשע ד' שנים לפני פרקה וכן תשע לחולה שעבר' שנת תשע וכנסה לתוך י' וכן י"ח לתינוק חולה וכנסה לי"ג משלימין מדרבנן בן י"ב וכנסה לשלש עשרה משלימין מדאוריית' שהיא פרקה נתינוקת והכריחות והתולות שוות

מתני' התינוקות אין מענין אותן ביום הכיפורים פי' רש"י ל' אין מחייבין לצומא מהן מאכל אמנם אין מאכילין אותן בתילה ולא בבריא אמר רב הונא בן שמעון אמר רב הונא בן שמנה בתילה אמר רב הונא בן שמנה בבריא אמר רב הונא בן תשע אותן לשעות בן עשר בן אחת עשרה בן שתים עשרה משלימין מדאוריתא ורב נחמן אמר בן תשע בן עשר מחנכין אותן לשעו' בן אחת עשרה משלימין מדרבנן בן שתים עשרה משלימין מדאוריתא ור' יוחנן אמר בן עשר בן אחת עשרה מחנכין אותן לשעות בן שתים עשרה משלימין מדאוריתא בתינוקות ובן שלש עשרה משלימין מדאוריתא בתינוק אע"ג דקימא לן כר יוחנן דאמר תינוקת בת שתים עשרה ותינוק בן שלש עשרה משלימין מראורית'קיימא לן כרב הונ' ורב נחמן דבתראי אינון דמשלימין מדרבנן כדי לחנכן מבן אחת עשרה בין לתינוק בין לתינוק ובן תשע ובן עשר מחנכין אותן לשעות בדרב נחמן שאם היה רגיל לאכול בשתי שעות מאכילין אותו בשלש בשלש מאכילין אותו בארבע

מתני' התינוקות אין מענין אותן ביום הכיפורים פי' רש"י ל' אין מחייבין לצומא מהן מאכל אמנם אין מאכילין אותן בתילה ולא בבריא אמר רב הונא בן שמעון אמר רב הונא בן שמנה בתילה אמר רב הונא בן שמנה בבריא אמר רב הונא בן תשע אותן לשעות בן עשר בן אחת עשרה בן שתים עשרה משלימין מדאוריתא ורב נחמן אמר בן תשע בן עשר מחנכין אותן לשעו' בן אחת עשרה משלימין מדרבנן בן שתים עשרה משלימין מדאוריתא ור' יוחנן אמר בן עשר בן אחת עשרה מחנכין אותן לשעות בן שתים עשרה משלימין מדאוריתא בתינוקות ובן שלש עשרה משלימין מדאוריתא בתינוק אע"ג דקימא לן כר יוחנן דאמר תינוקת בת שתים עשרה ותינוק בן שלש עשרה משלימין מראורית'קיימא לן כרב הונ' ורב נחמן דבתראי אינון דמשלימין מדרבנן כדי לחנכן מבן אחת עשרה בין לתינוק בין לתינוק ובן תשע ובן עשר מחנכין אותן לשעות בדרב נחמן שאם היה רגיל לאכול בשתי שעות מאכילין אותו בשלש בשלש מאכילין אותו בארבע

מלחמת ה'

מתני' °עוברה שהריה מאכילין אותה עד שתשוב נפשה תורה מאכילין אותה על פי בקיאין ואם אין שם בקיאין מאכילין אות' ע"פ עצמו עד שיאמר די : גמ' תנו רבנן עוברה שהריחה בשר קדש או בשר חזיר תוחבין לה כוש ברוט ומכניסין לה בתוך פיה אם נתישב דעתה °מיטב ואם לאו מביאילה רוטב עצמו אם נתישב' דעתה מיטב ואם לאו מביאין לה שומן עצמו שאין לך דבר שעומד בפני °פקוח נפש חוץ מע"א וג"ע וש"ד ע"א מנא לן דתניא ר'איעז אומר אם נאמר °בכל נפשך למה נאמ' בכל מאודך ואם נאמר בכל מאודך למה נאמ' בכל נפשך אם יש לך אדם שנוטפ חביב עליו מממונו לבך נאמר בכל נפשך ואם יש לך אדם שממונו חבי' עליו מנופו לכך נאמר בכל מאיד' ג"ע מנא לן דתניא רבי אומר °כי כאשר יקום איש על רעהו ורצחו נפש וגו' וכי מה למדנו מרוצח מעתה אלא הרי זה בא ללמד ונמצא למד מקיש רוצח לנערה מאורס ומקיש נערה מאורסה לרוצח מה

תוספות

נר מצות

תוספות

רש"י

עוברה שהריה הטבור מריח קבצי' חיי ס"ם הכלים הטוריה והוא מתאוה לו ואם אינם אוכלת סניפיה מסוכנין: על פי בקיאין אם אמרו ב' רופאי' שאות מסוכן לאינו אוכל : גמ' כוש פלך הוחכי' לה כוש ברוטב של אוקו בארמלאה בלשו' בכל מאודך כו' ומאר החיב שבחם וכ"ם שאינו חכיזבי כלשו יקו' אים בנערה המאורסה כתיב : מה למדנו מרוצח לנערה המאורסה שהו' אומ' כמפס' הם כן מסבנן הדבר הזה: מה נערה המאורסה ניקן רשות למליל לגיל מבעילה זו בגנבתו של בועל להורגו שלא יבא עליה בדבריב אין מושיע לה הא אם יש לה מושיע יושיע בכל לידי קשוע' : רוצח ואל יענו' סברא הוא כדמפר' לקמן אף נערה המאורסה אם אמר לו בעל אל תרוצח תהרוג ואל יענוה ואל יענוה אבל היא אינה מטוה לאמר נפשי להא אינם בוס' כלום דקרקע של' בעלמא היא ורחים לדבר אסור : רוצח

מתקבב

מתקבב

מתקבב

מה רוצה יהרג ואל יעבור אם אמרו לו הרוג את חבריך ואם לאו נהרוג אותך יהרג ואל יעבור פגירה זו כדמפרש לקמן אף נערה המאורסה אם אמרו בטול תרוסת חבירך ואם לאו נהרגך יהרג ואל יעבור ובמקצת נסחאות כתוב אף נערה המאורסה תהרג ואל תעבור וכתב רש"י ז"ל דליכא סהיא דליכה אנוסה למסור עצמה סהרי אינה עושה כלום וכדאמרי' בסנהדרין (דף עד) אסתר קרקע עולם היתה ומ"ה תעבור ואל תהרג ואסתר לקיים הגירסא דכי אמר אביי אסתר קרקע עולם היא ה"מ כשאחר אונס אותה לבעולה שמאחר שיכולין לבטול אותה בעל כרחה למה תהרג אבל הכא מצכחת לה כגון שתקעה לה עינא לאמרי' קמו' ול' הבעל לו ח"ל משכחת לה כגון שנתקעה לאשתו ואמרו לה כותי שחבע' להם לעצמ' ואם לא תהרגה לעשות כן שיהרגו אותה דהכהי גוני לאו קרקע עולם היא: מרי דורתי שלטון כפר שאני דר בו דורתי לשון נקבה שאתי חזיה דומה דיוקן סומק עפי מלי דבתיר למדרי מילקא מצו' וחי בהסולא שיחות בהם ולית' דעשמו של דבר לפי סתניב' נפשו של ישראל לפני המקום יותר מן המצוה ולפי' אמר הב' הבעל מצוה זו ויחיה אבל עכשו שם בתן ישראל נהרג והמצוה בעל למה ייעב בעינינו של מקום שתעבור על מצותו למה יהא דמך חבי' עליו יותר מדמו של ישראל: ומיהו אם אמרו כותים הבו לנו פלוני שביניכם ואם לאו נהרוג כולכם וירם תקרבה לעבוד כן ימסרוהו לו ול' יהרגו כול' יתן אם לא יעשו כן יהיה הוא והם נהרגין דגרסי' צירוף שלמי עלה דהכו' מתני' דתקנן בפ"ח דתרומות נמי' אמרו להם כותי תנו לנו אחת מכם ונעמ' אותה ואם לאו הרי אנו מעמידין כולכם ישמעו לו ולא ימסרו להם בכם אחד מישראל ומוכה בירוק אם יזמינו להם אחד מוסרין אותה דגרסינן הכא סיעת בני אדם המהלכי בדרך ופגעו בהן כותים ואמר להם תנו לנו אח' מכם ונהר' אותו ואם לאו נהרוג כולכם אם אינו כולן יתן אחד מכולן ישראל ייהרג ולא יתן אחד כגון שבע בן בכרי ימסרו אותו להם ואל יהרגו אמר ר"ל והוא שיהיה חייב מיתה מלכות אבל אם אינו חייב מיתה אלא מלקות ויכה אם אינו חייב מיתה אלא מלקות אבל אם אינו חייב מיתה אלא מלקות אבל אם אינו חייב מיתה אלא מלקות אבל

מתני' מי שאחזו בולמוס חולי של רעבון כוח וכוח מסוכן לחולה וכסמרחיקו חוזרת בינזוב שנתרפא: כלב שיטה בגמר' מפרשי' שומנים פיו פתוח ורירו נוטף ואינו ברוחות חנכו מונחת לו בין ירכותיו והולך על גדי הדרכים ויש אומרים אף נוגח ואין קולו נשמע: אין מאכילין מחלר כבד שלו ואע"פ שנהגו הרופאים ברפואה ע"ר מתיה בן חרש "התחישש בפיו מטילין לו סם בשבת מפני שהוא ספק נפשות וספק נפשות דוחה את השבת והילכתא כר' מתיה בן חרש דאמר התחישש בפיו מטילין לו סם בשבת דלא פליגי רבנן עליה אלא בכלב שוטה אבל בהתחישש בפיו לא פליגי עליה דהא רבי יוחנן נמי חש בצפרינא שהוא כאב השנים ועבד לה סם בשבת דכמכה של חלל היא דאמר רב נחמן בר יצחק שני צפרינא הואיל ומתחלת בפה וגומרת בבני מעים מאי סימנ'רמי מידי מכביה ואתיה לי'דמא מדדריה פי' הבשר של שניו מפני שהוא ספק נפשות וכל ספק נפשות דוחה את השבת לאיתייי מאי אמר רב יהודה אמר שמואל לאיתייי ספק שבת אחרת היכי דמי כגון דאמרוה לתמני' יומי ויומא קמא שבתא מהו דתימ'ניעכביה עד לאורתא כי היכי דלא ניתיל עליה תרי שבי קא משמע לן תניא נמי הכי מחמין חמין רחולה בשבת בין להשקיתו בין להבריתו ואין אומר נמתין לו עד שיבריא אלא מחמין לו מיד וספיקו דוחה את השבת ולא ספק שבת זו בלבד אלא ספק שבת אחרת ואין עושין דברים הללו לא ע"י כותי ולא ע"י קטנים אלא ע"י גדולי ישראל ואין אומרים לעשות דברים הללו לא ע"י נשים ולא ע"י כותיים מפני שמצטרפין לדע אחר: ת"ר מפקחי פקוח נפש בשבת והוזריז הרי זה משובח ואינו צריך ליטול רשו' מב"ד כיצד ראה תינוק שנפל לים פורש מצוד ומעלהו והוזריז הרי זה משובח ואינו צריך ליטול רשות מב"ד ואע"ג דקא צייד בויארי ראה תינוק שנפל לבור

עוקר

מתני' מי שאחזו בולמוס מאכילין אותו אפי' דברי טמאים עד שיאורו עיניו מי שנשכו כלב שוטה אין מאכילין אותו מחצר להכבד שלו ורבי מתיה בן חרש מתיר ועוד א"ר מתיה בן חרש "התחישש בפיו מטילין לו סם בשב' מפני שהוא ספק נפשות וספק נפשות דוחה את השבת והילכתא כר' מתיה בן חרש דאמר התחישש בפיו מטילין לו סם בשבת דלא פליגי רבנן עליה אלא בכלב שוטה אבל בהתחישש בפיו לא פליגי עליה דהא רבי יוחנן נמי חש בצפרינא שהוא כאב השנים ועבד לה סם בשבת דכמכה של חלל היא דאמר רב נחמן בר יצחק שני צפרינא הואיל ומתחלת בפה וגומרת בבני מעים מאי סימנ'רמי מידי מכביה ואתיה לי'דמא מדדריה פי' הבשר של שניו מפני שהוא ספק נפשות וכל ספק נפשות דוחה את השבת לאיתייי מאי אמר רב יהודה אמר שמואל לאיתייי ספק שבת אחרת היכי דמי כגון דאמרוה לתמני' יומי ויומא קמא שבתא מהו דתימ'ניעכביה עד לאורתא כי היכי דלא ניתיל עליה תרי שבי קא משמע לן תניא נמי הכי מחמין חמין רחולה בשבת בין להשקיתו בין להבריתו ואין אומר נמתין לו עד שיבריא אלא מחמין לו מיד וספיקו דוחה את השבת ולא ספק שבת זו בלבד אלא ספק שבת אחרת ואין עושין דברים הללו לא ע"י כותי ולא ע"י קטנים אלא ע"י גדולי ישראל ואין אומרים לעשות דברים הללו לא ע"י נשים ולא ע"י כותיים מפני שמצטרפין לדע אחר: ת"ר מפקחי פקוח נפש בשבת והוזריז הרי זה משובח ואינו צריך ליטול רשות מב"ד ואע"ג דקא צייד בויארי ראה תינוק שנפל לבור

עוקר

רש"י

מי שאחזו בולמוס חולי כאחוזה מחמ' רעבון ועיניו כהות וכוח מסוכן לחולה וכסמרחיקו חוזרת בינזוב שנתרפא: אין מאכילין אותו מחל' מיי' ע"פ מפי' כבד שלו ואע"ג שנהגו הרופאים ברפואה לתן סם סיר לתן סם סיר ברפואה ע"ר מתיה בן חרש לא מיסו לו איסו בהמ' משמ' על כן ור' מתיה בן חרש מתיר לבור ברפואה גמורה פיו: ספק נפש אחרת הויסו לא יעשו יומו בולמוס לשבת הבא: וכיכי דמי כגון דאמרוהו רופאי' לעשות לו הרפואה ר' מי' לבגדוהו שמא יבריא מלין: ע"פ נשי' אם נשים אם בנותיי' אומרי' צריך ובלא אומרי' אינו צריך אין מחללין על ביה' אבל מצטרפין לדע אחרת בגון שנים אומרי' צריך ובלשה אומרי' אינו צריך ואפשר אם בנותי אומר מצטרפין לאיסור פלגא ופלגא וספק נפשות לחלל: פיקוח רשקוראינו בלבנו: כל דבר שלרי לנפש להעניר שבנתן מות: לצייד בוארי: עוקר

ר פעמה

מי שאחזו בולמוס חולי של רעבון כוח וכוח מסוכן לחולה וכסמרחיקו חוזרת בינזוב שנתרפא: כלב שיטה בגמר' מפרשי' שומנים פיו פתוח ורירו נוטף ואינו ברוחות חנכו מונחת לו בין ירכותיו והולך על גדי הדרכים ויש אומרים אף נוגח ואין קולו נשמע: אין מאכילין מחלר כבד שלו ואע"פ שנהגו הרופאים ברפואה ע"ר מתיה בן חרש לא מיסו לו איסו בהמ' משמ' על כן ור' מתיה בן חרש מתיר לבור ברפואה גמורה פיו: ספק נפש אחרת הויסו לא יעשו יומו בולמוס לשבת הבא: וכיכי דמי כגון דאמרוהו רופאי' לעשות לו הרפואה ר' מי' לבגדוהו שמא יבריא מלין: ע"פ נשי' אם נשים אם בנותיי' אומרי' צריך ובלא אומרי' אינו צריך ואפשר אם בנותי אומר מצטרפין לאיסור פלגא ופלגא וספק נפשות לחלל: פיקוח רשקוראינו בלבנו: כל דבר שלרי לנפש להעניר שבנתן מות: לצייד בוארי: עוקר

מרחמת ה'

ועוד כתב הרמ"ן ז"ל בעניינם: ר"נ רבנן מתקחין פקוח נפש בכל דבר שצריך לנפש להעניר שבנתן מות כילד ראש מיוסק לכני נקב הני מתוס דבנלהו לא צריך לומנל לכל מנס נקי ומדע שים נפש סכנה: ואע"ג דקא נייד בוארי כל הני פס"ג דקא אמרי' הכא ליאנת יקרא דייקי דקתני ליטולצריך ליטול רשות מב"ד ולעה ליה דקני הכי תני ליה וזקריו הרי זה מעובה אלא הא אקא לאמעני' אלא"ג דהא עביד מלאכה אחריתי ואיתא צריך אלא הרי: עוקר

אגר סבוחה כרוב חלוש. סכסרים כלבם ש"ש לתן לה סכרים לכל נמי נרשה ש"ש לתן הרכי בכל המחור ר"ג נכנסים מלין לכרחוד הוצרת סתם כ"ג הקיוקה לא הקיוקה. אמן כלן בחרכן הרחמן. על חכמים אלא לאנשים אבל מחלל לכל מנס חיים דוחים אבל מלאכה ולא בשבת אחרת אלא אם כן הוא

עוקר חוליא לכדי להספיל שפת הגר כדי שיהא כוח לינגס: מיתבר שיפי קיסמין להליק: אע"ג דקא מכנך מכוני שמכם הנחלים בפר וסם נעבי פחם: ומכסכם ליה לחקתו: לחמי' לאחר לחרם לקאמר זו ונפשות בחצר לחרם וסם חולים לו קטנים: ירושלמי תני הזרע כרי זה מסוכה וסנסל מגונה והסוחל הרי זה שופך דמים: לא הלכו בפיקוח נפש לחר הרוב כלמפר ולחיל לחם ספק ישראל ספק כותי הוא מפקחין ואם"ג לרובה כותים ביינהו: נהא נמי פשיט לרבוא ליה קנוע וכל קנוע במחל עלמלה נמי כר נפקא לן בסוף פ"ק דכתובות מוחרב לו וקס עליו כתוב הכלבות לא נריכא לחר' לפרים מיניהו חד ולחיל לחר לחר' ונפלה שם מפל עליו לכבל לזבקא לפרינן כל לפרים מרובה פרים כל היכא דנייל והכא מסוס חומרא לפקות נפש לא אמרי' לא קשיא הא לפרים כולהו הא לפרים מקלקיהו: ולמי דכרי הרוח"ם ו"ל שכתב לא נריכא לפרום מיניהו חד ולחיל לחר' לחרם מעמד הכני פירוש פירוש מקלקיהו כלומ' מסספא"ג דמינ' כיון דנייל הוא לן למיתר המרובה פרי' אמי' כני כיון שהקיבו' בחר' בחקומה מסוס חומרא לפקות נפש לייגינן לי' כמחלה על מחלה ופסק נפשות לפקל אנל פרום כולהו ולכך לחר מכם לאחר לחרם ונכלה שם מטול' מליאכיון הקיבו' לא נשאר' בחקומה לא סניא חומרא לפקות נפש כולי האי דנשמע לאמי' בכה"ג מפקחין אנל רש"ל נמשם לאמר לא נריכא לפרום לאחר לחרם וכו' דבא לאמרי' הא לפרום כולהו הא לפרום מקלקיהו אבי קאמר דהיכא דפרו' כולהו הוחיל ואיתחייב ישראל בהך חצר שנפל בו מפולת מפקחין אע"ג דנזיקי לא חולינן בחר רובה אנל פרו' מקלקיהו כיון דלא אפשר ישראל בהך חצר חולינן בחר רובה ואין מפקחין: ורבוי יוחנן אמר הולכין על פרי' ל"ל דם ל"ל דלא ק"ל כשמחל אלא אם בפקות נפש סולכין אחר רוב וכן דעת הר"ם במו"ל נכ"ם מהלכ' שבת ושעתיהו מסוס דסניהא ליה דרב ורבי יוחנן פליגי עלי' דשמוא הם עלוי בהקלוק הסוגיא הסנוייה בתן בגמרא וכבר בתבניה בחנוכי בתרוכה והרוגה לממוד על עיקרן של דברים יעיין שם שאין כאן מקום להאריך: מתני' מי שנפלה עליו מפולת ספק הוא שם מפרשינן בגמ' דה"ק דלא מנעינ' ספק הוא שם ספק לינו שם ספק אינה אחת לא אמי' ספק מי ספק מת מפקחין עליו ואם מנעינ' ספק מי ספק מת ישראל הוא לא אמי' ספק נכרי הם ישראל מפקחין עליו ומפרשי' בגמרא לא נריכא אמי' לחיי שבה: מלאוהו מת מפקחין מפרשינן בגמרא פשיטא ומפרקינ' לא נריכא לר' יהודה בגוני דאמר שמעתי שמלינין אם המת לאחר הטבורה' מפני הלק' ומרינן ליה הא איסורא דרבנן אשם הא לא מריח ליה אמי לכנוי ועביר לי' לאסור לאוריתא אבל הכא מי אמי אין ליה לאמוקי אמי אין ליה לאמבר דקיבני פיסורא לאוריתא' דנישרי הא מקמי הא: גמ' על היכן נוקף אם אדם לאת שאינו מזיע אבריו על היכן מפקח לדעת הרמב"ם: על חוטמו אם אין חיות בחוטמו ולאי מת הוא ויניחהו: מתלוקת הכנך אנאי דמר אמר כך שנרו ומר אמר על חוטמו מלמעה למעלה שמלאן דרך מרגלותיו וחולך עד כלפי ראשו ומר אמר כיון שנדקו בו אין חיות שוב אינו צריך לנוקף ומר אמר על חוטמו ומחמין: שאין חיות ניכר בעצורו וניכר בחוטמו: אשר יעשה אותם אדם וחי בהם ולא שימות בהם: מתני' תטאת ואשם ולאי כגון אדם ומעילות ויש אדם אחר אם בא לחתום בחוריו אחתם אלא שבכל המקומות שלו והמוקפין לנו אשמינו לא ישנה אדם מני הנה ליקח

עוקר חוליא לכדי להספיל שפת הגר כדי שיהא כוח לינגס: נגעלה הדלת והתיקון נגבה: מתכר בשני נפרי' שריך להם ליגנא אחרינא בשיני קסמים לפרלקה: ומפסיקין בפני הדליקה בגלים של מתכת לו של חרס תלאים מים ונדליקה שים בה מכנות בפסות קאמר: דקא מתכיך מכוני דקא מסמיל ומליג הנחלים: לאחר אחרת כגון דליקה בחצר והנפשות בחצר לחרם וסם חולים לו קטנים: אין הולכין בפיקו' נפש לחר הרוב לאם ספק ישראל ספק כותי ומפקחין אע"ג דרוב' כותי' פקם מחלה על מחלה ומי דנפקא ליה בסנהדרין ובכתובות מוחרב לו פרע לוורק אנלגנ: לא נריכ' לפרי' חד מיניהו לאחר לחר וסם נפלה מפולת על הלח' ובכל דוכתא אמרי' כל לפרים מרובה פרים ובכא לא אמרי' הכני הא לפרים כולהו מוחל ואיתחיוה ישראל בהא חצר שנפלה בו מפולת מפקחין ואע"ג דנזיקי לא חולי' בחר רוב' הא לפרים' מקלקיהו ולא ידענינן אי הוה ישראל בהא חצר חולי' בחר הוב' מוחל ולא איתחיוה: עד היכן הוא נוקף אם דומה למת שאין חיות בו אמר רב יוסף אמר רב יהודה אמר שמואל לא הלכו בפקות נפש אחר הרוב היכי דמי אילימא דאיכא תשעה כותים ואחד ישראל הא נמי פשיטא דדוה ליה קבוע וכל קבוע כמחצה על מחצה דמי לא צריכא דפריש חד מינייהו ואזל לחצר אחרת ונפלה בה דליקה מהו דתימ' כל דפריש מרוב' קא פריש ולא מפקחינן קא משמעלן אין הולכין בפיקוח נפש אחר הרוב אינו והאמר ר' אסי אמר רבי יוחנן אפי' תשעה כותים ואחד ישראל באותו חצר מפקחין בחצר אחרת אין מפקחין לא קשי' הא דפריש כולהו והא דפריש מקצתיהו: מתני' מי שנפלה עליו מפולת ספק חי הוא שם ספק אינו שם ספק מת ספק נכרי ספק ישראל מפקחין עליו מצאוהו חי מפקחין עליו ואם מת ינוחו: גמ' מצאוהו חי מפקחין עליו פשיטא לא צריכא לא אפילו לחיי שעה תנו רבנן עד היכן הוא בודק עד טבורו ויש אומרי' עד חוטמו בדק ומצא עליוני' מתים לא יאמר כבר מתו התחתונים מעשה היה ונמצאו העליונים מתים והתחתונים חיים אמר רב פפא מחלוקת ממטה למעלה אבל ממעלה למטה כיון דבדיק ליה עד חוטמו שוב אינו צריך דכתיב כל אשר נשמת רוח חיים באפיו ומנא לן דפקחין נפש דחי שבת אמר רב יהודה אמר שמואל אמ' קרא אשר יעשה אותם האדם וחי בהם ולא שימות בהם:

מתני' חטאת ואשם ודאי מכפרין מיתה ויום הכפורים מכפרי עם התשובה והתשובה מכפרת על עבירות קלות עד עשה ועל לא תעשה ועל תמורו הוא תולה עד שיבא יום הכפורים ויכפר: גמ'

אסור לאוריתא אבל הכא כי לא שריא ליה לאמוקי אמי אין ליה לאמבר דקיבני פיסורא לאוריתא' דנישרי הא מקמי הא: גמ' על היכן נוקף אם אדם לאת שאינו מזיע אבריו על היכן מפקח לדעת הרמב"ם: על חוטמו אם אין חיות בחוטמו ולאי מת הוא ויניחהו: מתלוקת הכנך אנאי דמר אמר כך שנרו ומר אמר על חוטמו מלמעה למעלה שמלאן דרך מרגלותיו וחולך עד כלפי ראשו ומר אמר כיון שנדקו בו אין חיות שוב אינו צריך לנוקף ומר אמר על חוטמו ומחמין: שאין חיות ניכר בעצורו וניכר בחוטמו: אשר יעשה אותם אדם וחי בהם ולא שימות בהם: מתני' חטאת ואשם ולאי כגון אדם ומעילות ויש אדם אחר אם בא לחתום בחוריו אחתם אלא שבכל המקומות שלו והמוקפין לנו אשמינו לא ישנה אדם מני הנה ליקח

מלחמת ה'

לשון ר"ח

ל וכן מכנין הסמיקין מתני הדליקה ולא שלו לכנס הדליקה בחצר אחרת לחיל ויש לבסמס מאת חבת הדליקה כיצד מסלקין סמוכים אם יש לבסל לכנסיה:

המאור הקטן

ורא"ה רחנו הגנון מי שאחנו מלמים שאכילין אוחו הקל הקל מי' ובעיא ן הרבא בסוחות בפרק' ראשקא' חולה שאחרוחו לאחר נרוחות וכו' כולן הלכות קבועות הן אע"פ שלא כתבן הרי"ף ז"ל בעאלי בפרוים קרחות שנכתבו על שם רב אשרחה נאון ז"ל שמשאשון בחפ"ל בעולה בסוח אנו מה חייבו ומוחמר בא"י הא הפולח תראה הענין הזה בעיני כחלבה ותהיו הקולא בר רב רעוחא קרחה הרמא אחה בחרחנו ואריב בסה אנו רשבחו' ומחמר לחנוא בברחחא אם בא לחחום בחוריו אחחם אלא שבכל המקומות שלו והמוקפין לנו אשמינו לא ישנה אדם מני הנה ליקח

נמ׳ חלוקי כפרה בחלוקין בנפרפס זה נכך וזה נכך: אמר לו ג׳ כן החלוקין שיש עברה שהיא צריכה לזה אבל תקוב׳ איננה מן החלוקין שהיא צריכה לזולן: שהנו בנים ומיד תרפא למדת שיש עברה שבפרקה בתשובה לבדה: כי ביום הזה יכפר עליכם למדת שיש עברה שצריכה י״ם: ופקדתי בשבט פשעם למדת שיש עברה שצריכה ייסורין ומסקמת הקל לקלה וכחסור לחמורה: חלול הבם חומרא ומחמיר אחרים: בתוזי יי׳ לבקום אמר הבניה ע״ם בתוזי אמר הקב״ה אם יבוא עד המומין למדת שיש עברה שאין לה כפרה אלא במיתה: ולא יהיה בנו דמי לאלהר שבשתי מתח׳ לפרו׳

גר מצות תורה אור רש״י

גמ׳ תשובה מכפרת על עבירות קלות על עשה ועל לא תעשה השתא על לא תעשה מכפרת על עשה מיבעיא אמר רב יהודה הכי קאמר על עשה ועל לא תעשה שניתק לעשׂ׳ שאל רבי מתיה בן חרש את ר׳ אליעזר בן עזריה ברומי שמעת ארבעה חלוקי כפרה שהיה רבי ישמעאל דורש א״ל שלשה הן ותשובה עם כל אחת ואחת מהן עבר אדם על מצות עשה ועשה תשובה אינו זז משם עד שמוחלין לו שנאמר °שובו בנים שובבים ארפא משובותיכם עבר על לא תעשה ועשׂ׳ תשובה תשוב׳ תולה ויום הכפורים מכפר שנא׳ °כי ביום הזה יכפר׳ עליכם עבר אדם על כריתות ועל מיתות בית דין ועשה תשובה תשובה ויום הכפורים תולין וייסורין ממרקין שנא׳ °ופקדתי בשבט פשעם ובנגעים עונם אבל כל מי שיש בידו חלול השם אין כח בתשובה לתלות ולא ביום הכפורים לכפר ולא בייסורין למרק אלא כולן תולין ומית׳ ממרקת שנאמר °ונגלה באזני יי׳ צבאות אם יכופ׳ העון הזה לכם עד תמותון׳ הרי חלול השם אמר רב כגון אנא דשקילנ׳ בשרא מטב׳ ולא יהיבנא דמי לאתר ור׳ יוחנן אמר כגון אנא דמסגינא ארבע אמות בלא תורה ובלא תפלין רב נחמן בר יצחק אמ׳ כגון דאמרי אנשי שרא ליה מארי לפלני׳ רב יצחק בר רב דימי אמר כגון שחבריו בושין משמועתו ת״ר בזמן °שאדם קורא ושונה ומשמ׳ת״ח ודיבורו בנחת עם הבריו׳ ומקחו ומתנו בשוק נאה ונוש׳ ונותן באמונה מה הבריות אומרות עליו אשרי איש פלוני שלמד תורה אשרי אבין ואשרי רבו שלמדוהו תורה אוי להן לבני אדם שלא למדו תורה פלוני שלמד תורה ראיתם כמה יפים דרכיו וכמה מתוקנין מעשיו עליו הכתוב אמר °ויאמר לי עבדי אתה ישרא׳ אשר בך אתפאר ובזמן שאדם קורא ושונה ואין דבורו בנחת עם הבריות ואין מקחו ומתנו נאה ואינו נושא ונותן באמונה מה הבריות אומרות עליו אוי לו לפלוני שלמד תורה אוי לו לאבין ולרבו שלמדוהו תורה אשריהם לבני אדם שלא למדו תורה פלוני שלמד תורה ראיתם כמה מכוערין מעשיו ובמה מקולקלין דרכיו עליו הכתוב אומר °באמו׳ להם עם יי אלה ומארצו יצאו אמר ר׳ חמא בר חנינא גדולה תשובה שמביאה רפואה לעולם שנאמר °שובו בנים שובבים ארפא משובותיכם אמר ר׳ לוי גדולה תשובה שמגעת עד כסא הכבוד שנא׳ °שובה ישרא׳ עד יי׳ אלהיך היכי °דמי בעל תשובה כגון שבא דבר עבירה׳ לידו ופירוש מחוי רב יהודה באותו מקום ובאותו פרק ובאותה אשה אמר רב יהודה רב רמי כתיב °מבסה פשעיו לא יצליח וכתיב °אשרי נשוי פשע כסוי חטאה לא קשיא כאן בעבירות שבין אדם למקום כאן בעבירות שבין אדם לחבירו תניא עבר אדם עבירה׳ פעם ראשונה מוחלין לו שנייה מוחלין לו שלישי אין מוחלין לו שנאמר °הן כל אלה יפעל א׳ פעמים שלש עם גבר והתניא שלישי מוחלין לו רביעית אין מוחלין לו לא קשיא הא ביחיד הא בצבור גרסינן בפר׳ סדר תעניות ת״ר אדם שיש בידו עבירה ומתודה וחזר בה למה הוא דומה לאדם שתופס שרץ בידו שאפי׳ טובל בכל מיטות שבעולם לא עלתה לו טבילה זרקו מידו מיד עלתה לו טבילה שנאמר °ומודה ועוזב ירוחם ואומר °נשא לבבנו אל כפים אל אל בשמים: תניא עבירות שהתודה עליהן י״ה הזה לא יתודה עליהן י״ה אחר ואם שנה °בהן צריך שיתודה עליהן ואם לא שנה בהן והתוד׳ עליהן עליו הכתוב אומר °בכלב שב על קיאו כסיל שונה באולתו

ר׳ אליעזר בן יעקב אומר כל שכן הרי זה משובה

שנאמר

חלוקי כפרה בחלוקין בנפרפס זה כך זה כך: אמר לו ג׳ הנחלקין שיש עברה שהיא צריכה לזה ואין צריכה לזה אבל תקוב׳ אינו מן החלוקין שהיא צריכה לכולם: שהנו בני ומיד תרפא: כי ביום הזה יכפר עליכם למדת שיש עברה שהיא צריכה י״ם: ופקדתי בשבט פשעם למדת שיש עברה שצריכה ייסורין ומסקמת הקל לקלה וכחסור לחמורה: חלול הבם חומרא ומחמיר אחרים: בתוזי יי׳ לבקום אמר הבניה ע״ם בתוזי אמר הקב״ה אם יבוא עד המומין למדת שיש עברה שאין לה כפרה אלא במיתה: ולא יהיבנא דמי לאלהר וכשתי מתח׳ לפרו׳ אמר מאי בגון: ומאד מאני לחיות מזלזל בגדל: כגון אנא דאסגינן בר׳ ואין בכל יודעין שהחלם בר׳ ולמדין ממני להקבל מקלמוד קורה: שחברין בושים משמועתו מחמת שם רב היזלא עליו: שרי לי׳ מאדרי יתחול לו הקב״ה: קורא מקרא ושונה משנה ומשמ׳ת תלמידי חכמים ללמוד ולמד שמנין טעמי המשנות: בתמור להם עם יי׳ אלה ריעים הקר׳ ויחללו אתם שם קדשי בלומר כשאדם עובר עברה ופורענות באה עליו אומרים מה הועיל לו לאו׳ החכמים והחסידים רבים באה עליהם שנא׳ ויחללו אתם שם קדשי ונמה חללוהו בתמור להם הקומות שנגנו בגיהם לאו׳ עם יי׳ אלה ולא יכול להגילם אלא יגנו נמלא שם שמים מתחלל וכנודו מקמעם: שנא׳ דבר עבירה לידו אוקה עבירה שנכשל בה כבר: באותו מקום שעבר בה כבר את העבירה: ובאותו פ׳ שהוא בנחרותו כמו שהיה: ובאותה אשה שנכשל בה כבר שמתוך שהמה לגמרי לעבירה שנכשל בה ילדו מתגבר עליו ובאותו ברוחה פלוניים באותו מקום באותו פרק קוס עשה מה שעשי׳ כבר וכשהוא פורש זה קשוב שלמה: אלא נעבר׳ שכן אדם לחבירו בהנהו מכסה פשעיו אלא יצליח שאדיר לרבעות עליו רעים שיתחול לו: וחטאתי

פלוני שלמד תורה אשרי אבין ואשרי רבו שלמדוהו תורה אוי להן לבני אדם שלא למדו תורה פלוני שלמד תורה ראיתם כמה יפים דרכיו וכמה מתוקנין מעשיו עליו הכתוב אמר °ויאמר לי עבדי אתה ישרא׳ אשר בך אתפאר ובזמן שאדם קורא ושונה ואין דבורו בנחת עם הבריות ואין מקחו ומתנו נאה ואינו נושא ונותן באמונה מה הבריות אומרות עליו אוי לו לפלוני שלמד תורה אוי לו לאבין ולרבו שלמדוהו תורה אשריהם לבני אדם שלא למדו תורה פלוני שלמד תורה ראיתם כמה מכוערין מעשיו ובמה מקולקלין דרכיו עליו הכתוב אומר °באמו׳ להם עם יי אלה ומארצו יצאו אמר ר׳ חמא בר חנינא גדולה תשובה שמביאה רפואה לעולם שנאמר °שובו בנים שובבים ארפא משובותיכם אמר ר׳ לוי גדולה תשובה שמגעת עד כסא הכבוד שנא׳ °שובה ישרא׳ עד יי׳ אלהיך היכי °דמי בעל תשובה כגון שבא דבר עבירה׳ לידו ופירוש מחוי רב יהודה באותו מקום ובאותו פרק ובאותה אשה אמר רב יהודה רב רמי כתיב °מבסה פשעיו לא יצליח וכתיב °אשרי נשוי פשע כסוי חטאה לא קשיא כאן בעבירות שבין אדם למקום כאן בעבירות שבין אדם לחבירו תניא עבר אדם עבירה׳ פעם ראשונה מוחלין לו שנייה מוחלין לו שלישי אין מוחלין לו שנאמר °הן כל אלה יפעל א׳ פעמים שלש עם גבר והתניא שלישי מוחלין לו רביעית אין מוחלין לו לא קשיא הא ביחיד הא בצבור גרסינן בפר׳ סדר תעניות ת״ר אדם שיש בידו עבירה ומתודה וחזר בה למה הוא דומה לאדם שתופס שרץ בידו שאפי׳ טובל בכל מיטות שבעולם לא עלתה לו טבילה זרקו מידו מיד עלתה לו טבילה שנאמר °ומודה ועוזב ירוחם ואומר °נשא לבבנו אל כפים אל אל בשמים: תניא עבירות שהתודה עליהן י״ה הזה לא יתודה עליהן י״ה אחר ואם שנה °בהן צריך שיתודה עליהן ואם לא שנה בהן והתוד׳ עליהן עליו הכתוב אומר °בכלב שב על קיאו כסיל שונה באולתו

ר׳ אליעזר בן יעקב אומר כל שכן הרי זה משובה

שנאמר

ואעפ"כ נגדי תמיד כדי שיהא תמיד כאן לנגדי עומדת: וצריך לפרוש את החטאת שאומ' חטאת פלוני חטאתי: כד' ינאי לא לאמעון ולומר אלה גרמת להם ופסק הרמב"ם ז"ל כב' אני מהלכות תשובה שצריך לפרוש את החטאת: מפרסמין את החנפין שהם רשעים ומראין עצמן כצדיקים אם יש מביא באמעשיהן מאיר לפרסמן: מפני חלול השם שבני אדם למדין ממעשיו שסטורין עליו שהוא צדיק ועוד כשסורעות באה עליו בני אדם אומרי' מה הועיל לו צדקו: שב' וכשוב לדיק שופיה דקרא ונתתי מכשול לפניו תני ממליא לו חטא שיכשל בו לעיני בני אדם כדי שיפרסמו את מעשיו: אין מספיקין בידו לעבור עבירה כדי שלא ידהו תלמידיו נוחלין העולם הבא והוא יורד לשאול שנאמר "כי פשעי אני אדע לא מה אני מקיי' ככלב שב על קיאו כדרב הונא דאמר רב הונ' כיון שעבר אדם עבירה אחת ושנה בה הותר' לו הותרה לו ס"ד לא אימא נעשית לו כהיתר: צריך לפרט את החטא שנ' "חטא העם הזה חטאה גדולה ויעשו להם אלהי זהב ד"ר יהוד' בן בבא רבי עקיבא אומר אינו צריך אלא מה אני מקיים ויעשו להם אלהי זהב כדרבי ינאי דאמר ר' ינאי אמר משה לפני הקב"ה רבש"ע בשביל כסף וזהב שהשפע' להם לישראל עד שאמרו די הן גרמו להם לעשות אלהי זהב "מפרסמין את החנפי' מפני חלול השם שנאמ' "ובשוב צדיק מצדקתו וגו' כל "המזכ את הרבי' אין מספיקין בידו לעבור עבירה כדי שלא ידהו תלמידיו נוחלין העולם הבא והוא יורד לשאול שנאמ' "כי לא תעזוב נפשי לשאול ולא תתן חסידך לראות שחת וכל המחטיא את הרבים אין מספיקין בידו לעשות תשובה שלא ידהו תלמידיו יורדין לשאול והוא נוחל העול' הבא שנא' "אדם עשיק בדם נפש עד בור יוס אל יתמכו בו: מתני' האומר אחטא ואשוב אחטא ואשוב אין מספיקין בידו לעשו' תשוב' אחטא וי"ה מכפר אין י"ה מכפר "עבירו' שבין אדם למקום י"ה מכפר שבינו לבין חבירו אין י"ה מכפר עד שירצה את חבירו את זו דרש רבי אלעזר בן עזריה מכל חטאתיכם לפני ה' תטהרו א"ר עקיבא אשריכם ישראל לפני מי אתם מטהרין ומי מטהר אתכם אביכ' שבשמי' מטהר אתכם שנ' "וזרקתי עליכם מים טהורים וטהרתם וגו' ואומר "מקוה ישראל ה' מה מקו' מטהר את הטמאים אף הקב"ה מטהר את ישראל: גמ' א"ר יצחק כל המקניט את חבירו אפי' בדברים צריך לפייסו שנא' "בני אם ערבת לרעך תקעת לזר בפך נוקש' באמרי פיך עשה זאת איפה בני והנצל כי באת בכף רעך לך התרפס וכו' אם ממון יש לו ביד התר לו פסת היד ואם לאו הרבה עליו רעים אמר רב יהודה וצריך לפייסו בשלשה חבורות של שלש ג' בני אדם שנא' "ישור על אנשים ויאמר חטאתי וישר העויתי ואם מת א"ר יוסי בר חנינא מביא עשרה בני אדם ומעמידן על קברו ואומר חטאתי ליי' אלקי ישרא' ולפלוני זה שחבלתי בו א"ר יוסי בר חנינא כל המבקש ממנו מחבירו אל יבקש ממנו יותר מג' פ' שנא' "אנא שא נא ועתה שא נא ודוקא חבירו אבל רבו מפיים ליה עד דמפיים: "עשרים וארבע דברים מעכבין את התשובה ואלו הן רכילות לשון הרע ובעל חמה ובעל מחשבות רעות והמתחבר לרשע והמרגיל בעבודה שאינה מספקת לבעלי' והמסתכל בעריות והחולק עם גנב והאומ' אחטא ואשוב והמתכבד בקלון חברו והפורש מן הצבור והמבזה אבותיו והמבזה רבותיו והמקלל את הרבים והמעכב את הרבים מלעשות מצוה והמטה את חבירו מדרך טובה לדרך רעה והמשתמש בעבוטו של עני והמקבל שוחד על מנת לרטות אחרים בדין והמוצא אבידה ואינה מחזירה לבעליה והרואה את בנו יוצא לתרבות רעה ואינו ממחה בידו ואוכל שוד עניים יתומי' ואלמנות והחולק על דברי חכמי' והחושד בכשרי' והשונא את התוכחו' והמלעיג על המצות: ת"ר מצות וידוי עי"ה עם חשכה דר"מ וחכ"א צריך שיתודה יקדים שיאכל וישתה

שמא

רש"י

ואעפ"כ נגדי תמיד לעיני סבור שכבר עליו והרי הוא תמיד כאלו לנגדי עומדת: וצריך לפרט החטא כשהו' אומר' חטא' חטאתי מפרסמין החנפים שהם רשעים ומראין עצמן הצדיקים ואם יש מביא באמעשיו עלוה לפרסם: מפני חילול השם שבני אדם למדין ממעשיו שסטורין עליו שהוא לדיק ועוד כשבאה פורענות עליו בני אדם אומרים לו מה מועיל צדקו: שב' וכשוב לדיק וגו' סיפיה דקר' ונתתי מכשול לפניו תני ממליא לידו חטא בלו לכל שיכשל וילכו אעשיו: אין חטא בא לידו הקב"ה מזהה מלפניו את העבירה שלא תבא לידו: כי לא תעזוב נפשי לשאול שאינו "עשוק בדם נפש מתחייב בנפש שהנהה על ידו: אל יתמכו בו שלא יטול את מנייתם אומן ויטול בנור שלגיהנם: בני אם ערבת לרעך תקע לזר כפיך בשני זר לערבו בממונו אם סמכת באמרי פיך שהקנית בדברים עשה זאת והנצל: כי באת בכף רעך על עסקי ממון לך התרפס ופרע לו ועל מוקם אמרי פיך אם הקנית רבנ רעך הרבה לנקם מחילה היומו: אפלם שורות ג' פ' יפייסו בג' תגשים בכל פעם: שלאמר ישור לשון שורה ואין שורה כשוקה משלשה בני אדם עם השבה לאחר תכילה משקיבל עליו י"ה: יתרע

ר' מצוה

הור אור

שנאמר "כי פשעי אני אדע לא מה אני מקיי' ככלב שב על קיאו כדרב הונא דאמר רב הונ' כיון שעבר אדם עבירה אחת ושנה בה הותר' לו הותרה לו ס"ד לא אימא נעשית לו כהיתר: צריך לפרט את החטא שנ' "חטא העם הזה חטאה גדולה ויעשו להם אלהי זהב ד"ר יהוד' בן בבא רבי עקיבא אומר אינו צריך אלא מה אני מקיים ויעשו להם אלהי זהב כדרבי ינאי דאמר ר' ינאי אמר משה לפני הקב"ה רבש"ע בשביל כסף וזהב שהשפע' להם לישראל עד שאמרו די הן גרמו להם לעשות אלהי זהב "מפרסמין את החנפי' מפני חלול השם שנאמ' "ובשוב צדיק מצדקתו וגו' כל "המזכ את הרבי' אין מספיקין בידו לעבור עבירה כדי שלא ידהו תלמידיו נוחלין העולם הבא והוא יורד לשאול שנאמ' "כי לא תעזוב נפשי לשאול ולא תתן חסידך לראות שחת וכל המחטיא את הרבים אין מספיקין בידו לעשות תשובה שלא ידהו תלמידיו יורדין לשאול והוא נוחל העול' הבא שנא' "אדם עשיק בדם נפש עד בור יוס אל יתמכו בו: מתני' האומר אחטא ואשוב אחטא ואשוב אין מספיקין בידו לעשו' תשוב' אחטא וי"ה מכפר אין י"ה מכפר "עבירו' שבין אדם למקום י"ה מכפר שבינו לבין חבירו אין י"ה מכפר עד שירצה את חבירו את זו דרש רבי אלעזר בן עזריה מכל חטאתיכם לפני ה' תטהרו א"ר עקיבא אשריכם ישראל לפני מי אתם מטהרין ומי מטהר אתכם אביכ' שבשמי' מטהר אתכם שנ' "וזרקתי עליכם מים טהורים וטהרתם וגו' ואומר "מקוה ישראל ה' מה מקו' מטהר את הטמאים אף הקב"ה מטהר את ישראל: גמ' א"ר יצחק כל המקניט את חבירו אפי' בדברים צריך לפייסו שנא' "בני אם ערבת לרעך תקעת לזר בפך נוקש' באמרי פיך עשה זאת איפה בני והנצל כי באת בכף רעך לך התרפס וכו' אם ממון יש לו ביד התר לו פסת היד ואם לאו הרבה עליו רעים אמר רב יהודה וצריך לפייסו בשלשה חבורות של שלש ג' בני אדם שנא' "ישור על אנשים ויאמר חטאתי וישר העויתי ואם מת א"ר יוסי בר חנינא מביא עשרה בני אדם ומעמידן על קברו ואומר חטאתי ליי' אלקי ישרא' ולפלוני זה שחבלתי בו א"ר יוסי בר חנינא כל המבקש ממנו מחבירו אל יבקש ממנו יותר מג' פ' שנא' "אנא שא נא ועתה שא נא ודוקא חבירו אבל רבו מפיים ליה עד דמפיים: "עשרים וארבע דברים מעכבין את התשובה ואלו הן רכילות לשון הרע ובעל חמה ובעל מחשבות רעות והמתחבר לרשע והמרגיל בעבודה שאינה מספקת לבעלי' והמסתכל בעריות והחולק עם גנב והאומ' אחטא ואשוב והמתכבד בקלון חברו והפורש מן הצבור והמבזה אבותיו והמבזה רבותיו והמקלל את הרבים והמעכב את הרבים מלעשות מצוה והמטה את חבירו מדרך טובה לדרך רעה והמשתמש בעבוטו של עני והמקבל שוחד על מנת לרטות אחרים בדין והמוצא אבידה ואינה מחזירה לבעליה והרואה את בנו יוצא לתרבות רעה ואינו ממחה בידו ואוכל שוד עניים יתומי' ואלמנות והחולק על דברי חכמי' והחושד בכשרי' והשונא את התוכחו' והמלעיג על המצות: ת"ר מצות וידוי עי"ה עם חשכה דר"מ וחכ"א צריך שיתודה יקדים שיאכל וישתה

שמא

שמא יארע דבר קלקלה בסעודתו ואף על פי שהתודה קודם שאכל ושתה צריך שיתודה אחר שיאכל וישתה אע"פ שהתודה ערבית יתודה שחרית ויתודה במוסף ובמנח' ובנעילי' והיכן אומרה יחיד אחר תפלתו ושליח צבור אומרה באמצע מאי אומר רב אמר אתה יודע רזי עולם ושמואל אמר אתה יודע בעמקו של לב רבי לוי אמר בתורתך כתוב לאמר כי היום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם וגו' ר' יוחנן אמר רבון העולמי' רבי יהודה אמר כי עונותינו רבו מלמנות ואשמותינו עצמו מספר רב המנונא אמר אלהי עד שלא נוצרתי איני כדאי ועכשיו שנוצרתי כאלו לא נוצרתי עפר אני בחיי ק"ו במיתתי הרי אני לפניך ככלי מלא בושה וכלימו' יהי רצון מלפניך לשלא אחטא וכו' אמר רב המנונא לא שנו אלא דלא אמר אבל חטאנו אבל אי אמר אבל חטאנו לא צריך ואמר רב המנונא קמיה דמר שמואל והוה יתיב כי מטא שליחא דצבורא לאבל חטאנו קם אכרעיה אמינא ש"מ עיקר ודאי הא היא: תנו רבנן כיצד מתודה אומר עויתי פשעתי חטאתי וכן בשעיר המשתלח הוא "אומר והתודה עליו את כל עונות בני ישראל ואת כל פשעיהם לכל חטאתם וכן במשה אומר "נשא עון ועובר על פשע וחטאה דברי ר"מ וחכמים אומרים עונות אלו הזדונות וכן הוא אומר "הכרת תכרת הנפש ההיא עונה בה פשעים אלו המרדים וכן הוא אומר "מלך מואב פשע בי ואומר "תפשע לבנה בעת ההיא חטאים אלו השגגות וכן הוא אומר "נפש כי תחטא בשגגה וכי מאחר שהתודה על הזדונות ועל המרדים הוזר וכתוב על השגגות אמ' אמר אמ' השם חטאתי עויתי פשעתי וכן בדוד הוא אומר "חטאנו עם אבותינו העוינו והרשענו וכן בשלמה הוא אומר "חטאנו והעוינו והרשענו וכן בדניאל הוא אומר "חטאנו והעוינו והרשענו ומרדנו אבל מרו שאמר משה נושא עון ועובר על פשע וחטאה אמר משה לפני הקב"ה רבונו של עולם בשעה שהוטאים ישראל ועושין תשובה עשה להן זדונות כשגגות אמר רב יהודה אמר רב הלכה כחכמים תנן התם בשלשה פרקים בשנה הכהנים נושאין את כפיהם ארבע פעמים ביום בשחרית במוסף ובנעילת שערים בתעניות

רש"י

יארע דבר קלקל' שמא קטר' דפיקו מחמת שנגנו: בעמקו של לב הכלה לח"ל: כי ביום הזה יכפר עליכ' וגו': רבון העולמים כי לא על לקוחינו: בתעניות

ל: ונתחייבתי כיוהדי בשב דיב אמרים כתוקם בת"ר כאלו בסלתן שונה ולפרי יבול לתקום מסיח נורם ו' כמים ומוריים אל תקום ם קוק בשעות' ומלה קאמר אחת"פ שהקריבו לו להקרי' ולהתודות עיקר הוידוי לא הפסיד את מקומו וצריך להתודות לאחר שאכל ושתה הקריבו אם שיאכל תורת אור

ואלו ערבית לא מיקרי לאחר שאכל ולאם שיאכל ושתה קודם שיאכל ושתה בתפילת ערבית כך פירשו רש"ל והרמב"ם ז"ל הקשה לאם שיאכל הוה ליה למתני אע"פ שהתודה קודם שיאכל ושתה מתודה ערבית ובקקתי ואע"פ שהתודה ערבית ועוד למשמע דהכי קתני דמשמע דיבקר וידוי של ערב יום הכפורים עם חשכה הוא דהיינו לאחר שיאכל ושתה אלא שהקדימו לו חכמים להתודות קודם שיאכל משום שמא הערב דבקר בשעות' ומלה קאמר אחת"פ שהקריבו לו להקרי' ולהתודות עיקר הוידוי לא הפסיד את מקומו וצריך להתודות לאחר שאכל ושתה הקריבו אם שיאכל ואלו ערבית לא מיקרי לאחר שאכל

ריש"י

יארע דבר קלקל' שמא קטר' דפיקו מחמת שנגנו: בעמקו של לב הכלה לח"ל: כי ביום הזה יכפר עליכ' וגו': רבון העולמים כי לא על לקוחינו: בתעניות

לשון רש"ל

מאמר מתודים חשלתי עויתי פשעתי חטאתי מלי השגגות שמא' בשם כי קחטא בשגגה ומעבנו שברוקו מן הוידוי ולפיכך עשנוה אלו הזדונות וכן הוא אומר הכרת תכרת הנפש ההיא עונה בה פשעים אלו המרדים וכן הוא אומר מלך מואב פשע בי ואומר תפשע לבנה בעת ההיא חטאים אלו השגגות ואומר נפש כי תחטא בשגגה ואומר חטאנו עם אבותינו העוינו והרשענו ומרדנו אבל מרו שאמר משה נושא עון ועובר על פשע וחטאה אמר משה לפני הקב"ה רבונו של עולם בשעה שהוטאים ישראל ועושין תשובה עשה להן זדונות כשגגות אמר רב יהודה אמר רב הלכה כחכמים תנן התם בשלשה פרקים בשנה הכהנים נושאין את כפיהם ארבע פעמים ביום בשחרית ובמוסף ובנעילת שערים בתעניות

ויקרא מ"ד מלכים ב' ג' ס"ס ס"ס ס"ס

עין משפט

וכדימי מסתם במסכת סוטה גמ׳ אלו נתמרין בכל לשון (דף מ) דשיילינן הכא בזמן שהכהני מברכין הלבור מה הן אומרים ואמרי׳ במנחתא לי כדרר רב דמתרים לומר מאיר בהו [דהעניתי] מאי אמר רב אחא בר יעקב אם עונגו בנו ובו׳ מקום ישראל ובו׳ למה תהיה כאים נלהם ובו׳ בגעילה דבפורים מאי וכו׳ ואם תיקח בשאר תפילות ובתלה דאמר דפרסי יהיהנו במנחתא׳ דר״כ הוה ליה למבני נמי במנחתא׳ דר״כ מאי דלא מסתבר דליאמרו במנחתא׳ דר״כ מקום ישראל אבל הרב בעל הלבוש ז״ל כתב בשאר תפילות שאינו נוהגים ובתפילות מוזכרים כל מקום ובו׳ אלא מסתם דמדמדכר מנחתא דקטנים ונעילה דר״כ נ״ל דלא פרסי בה בהני יהיהנו מקום אלא דפרסי בהני יהיהנו מקום אלא דמסתם דמוסיף בה דברים ושמואל אמר מה שאר קטנים בתפילה

מרדכי מסכת יומא

שבעת ימים כו׳ . כתוב בתוספות הגאונים ״ושחקתם שלמו נוחשי נחישות שלמו תשכב ואחר שתמאל סל שליח ציבור כדכתיב ואחרן ואחר תחבו בידיו ונו׳ ופוחתם ״ל יעלה תחנונינו
רגליים ליקח החשיר כבשים כראים הבנה ומוכלים דבש וכל מיני מתיקה וכו׳ ושוב מתחם תפילה וגם סתר תפילה סל מקום ואח״כ יתפלל ושוב מתחרה כשיון תפילת מתנחה וקבול רם
ומוכלין טיסני עם כסר עזמן ומוכלין רוכיא וכרתי ואמלו מוחט ן תרגולין בער יום ״ל כיפורי׳ אמ״ם מכל ימות הבנה ואמלו מתחבלין בנחת בברכת מאורי הלם ומטולין מים בכוס סל הבדל׳
לחסמר בני הבית ״ל מחרי כ״ל יחיד בקול רם כדי שלמדנו זה תת זה ולבטשות לא חייבי׳ בין מחמיר
ורחוכים פנינו . מביא לכם עם על רמ״ן ראשון ועל אחרון אחרון כי הביחוב כזה טוב הוא
כיום מחוורר ״תפילות כרמתרי׳ בירושלמי בכ״ל תפלת הבחר ר״ו בטוב׳ כר״ה ורזבו מיסוד המקרא ומנדות סל ראשי כבשים שלמו מוכלין כדי מיסתעבו הקב״ה לטוב׳ כר״ה
ומיתנו לרחם ולא לזנב ואיה שלמו מוכלין טיסני ובשר שותן ומותרן דבש וכל מיני מתיקה כדי
שלמה הבנה בעינו אתוקה ומחוכה וכתוב בן כספר עזרה מכלו מחמני׳ ומחו מתחקים
ורוכיא הוא סול המחברי מנו מוכלין קבני פירנו בסיגנו ברבריא וברתי כדי שיבחמו שוכלינו ומחנו
ומחטין תרגולין ברבי׳ כ בכוכב טובה מנו שיבין וכן נמי מבנה בכל חבמי ישרא׳ ובעבלי בתים
לוקחים תרגולין ״כ זברים ובקבות ומחזירין אותם בחיים סביב רחם בל אחד ואל שבנית
וכן אומר זה תחת פנינו בתים חלוק פנינו זה בבנם לחיי׳ אם בבנם לחיים ומחטין ומחלקין בין
בעניים ויתומים ומלמדות כדי שיהא בפרה על נמבנו ״ם חבמים ובעבלי בתים בגם בר״ם עוסין
כן ״ם עשירים גדולים ״שמחטין בעבנין זה חלילים ובכסים וגדיים ומחלקי לעניי׳ : ומם שלמו
מחבלין בנפרנו׳ זה דבר שבוי בתלמוד ירושל׳ ובתלמוד בבלי אין מדברין על אחור עד שיאותו
לאורו פירום עד מחרבים בוהק אחור של בר הבדלה ואף כי זוכרים על נפרנו׳ על לד׳ הרחמן
ומאחר מזה שבינו אין זה ביחוב כי אם סל מנוה : ומה שבתנים מים בכוס סל הבדלה ומחי׳
ומה שבמתיר אנו רוחנים בעינו מהם בדי לחבב את המנוה ומחרי׳ שרי מנוה מעבבי׳ את
הפורעבות ובסתבת שלמו מחלנין את הבבת שלמו מתעבנין בבבת שבן ר״ם ליום כפורים
ולאחר שבל ישרא׳ יבולין לעבות בן ואנו מוהנין לבתעבות קודם רחם הבנה בבת ימים ואפילו
בבבת שבן אחרי שלמני רחם הבנה מתחילין גדולי הדור לבתעבות והקב״ה מוחל לבם פנים
בעונותיהם הגיע יום כפורים בל ישרא׳ מתעבנין הבנים ובבנים ולובבי׳ לבני׳ בחלמי הבת
ומומדים יחבים בחלמי הבת הבנה ״ם חבים הרמים ומבבר להם על בל שונותים שבת
ומקבל תשובתן בלמחר בי ביום הזה יבפר עליבם ובוחר ואחרי׳ אחר בתיב דרשו ה׳ בהמצאו
ליתיי אחר בעוד בשבת ימים בבן רחם הבנה ליום בפורי׳ קרא׳ בביתו קרוב ״כ
יבול בלה תשובה ת״ל ישוב רשע דרבו ובעזר ואחרי׳ בחי ליתיי יחוור אחר רב בחנן בל׳
ימים ״ם הבנה ועד יום כפורים מבלן לחדנו בחרבה לבתעבות ולבקש בתעבות שבת
ימים הגלו בדי שיקרבו בזר לבם ויבחנו עליבם בן בבתים ואחי אב״ם נושיף לאחן הביאוני
נרבו׳ פרק קמא דברבות ופרק קמא דסוריות אחר רבי אחי אלי מאן דבבי׳ לחידע אי חשיב
שתים אי לא ליתי בהלין בעבר׳ ואחן הבדים בחא עד ואחי דבבאיה בבנא ואיתני בבנא׳ הלא בביב
דיקא אי חשיב בהוריה ידע דחשיב שתים וכו׳ אחר אבי הבחא לאחרת בחלמת בחלמת הוא ויבא
לבבים רבא לאחיב בראים הבנה קרא ורבנא ובבתי ובבא דאחרי׳ הלא חלמת הוא בחלמת אלם
דבתים ואיתבע מזלים בא אלא אלא מאחי דקאחר׳ואי אחן דבבי׳ לאחרחא ובבי לחידע
אי הדר לבחיה אי לא ת״ש בהבן מקבבת בבבת הבבבה בבון בדרך ובבבי׳ בבבאחי דבבת
תפלת הבחר בל דרך בחוקת הבבה ובל החולי׳ בחוקת הבבה ובל דבבר הבן אלם דבבתיה ואיתבע
מזלים ובזמן הוה בהנו לחדליק בים בפור בר לבל ת״ל אחר לפי בהנה נחר דן בדבתיב בבבדי׳
אחתם הבה בבלותיבו בראים הבנה בבעור לחדם ובחר אחר בדק בבי דבבבן אי זו הוא הלם
הבנה בראם בבעור לחדם זה יום בפור ; ובהנו לבראות בבבות ערב בבן הבפורי׳ בדתבת
ב״ק דבחובות אלא מבתה יום בפור בחל לבתות בבבי בבבת בידחי בבדה בחחם יבחוב בן עוף
ועוד לאחרי׳ בחדרם עבד הבנתן רבא לבקות דנ ובא חייבו ישרא׳ ובבנו בדבים מרובים ובבא
הבנתן אחרי׳ ובאלו לחם עבבת את הדבר הזה ת״ל לחובי ערב יום אחילה ובאיחם הוא ולבד
בזרחי תחובי ובטרו הבנתן לבלום : בהנו בבוחים לבטול ערב יום בפורי׳ לאחרי׳ בר׳ ואחבן
בחדרם תבחוחא ובבנן לאחרי בי׳ עד אבל ביום בפורי׳ אם בבים בבחלבי בבבת לחוקר לחחו
בפרבסי׳ לובבים בחי בבדים בבים מחחי בחבחא : חבנא לבבא אחילה בי״כ בראחרבן
בחדרם חוכה ישרא׳ אחבדך אחו ואחבדך אבו אבחה אבחה את ישרא׳ אחבב את ובבבן לבם ערבים יחי
חבוכה אחבי׳ יחיד הבוחה הבוכה בבם אבבבבי׳ חבוכחו בבבחה ובבבן לבבים בבבי׳ בבי ישרא׳
חבוכה בבבבה בבבבה בבבבבה בבבבב

[illegible] מהם אבל אפייט לא חילק בין קרובים לרחוקי תנן כפ״את לכם התחנה והם טוכין [illegible] כסב״ תלו וטעמא אם ר״אמרי׳ פרק אני דתעניות וכשלחי כרבו וכם ״פ ולו נתמרין בתין [illegible] אתן בתקרים אבמת קתו וברבו את יי׳ אלוהיכם ואומר ויברבו אם כמוך ותרומתם על כל [illegible] אלא כלות אחת עניית אתן הן ברבו על כל ברב׳ ותהלה יכול על כל ברבו׳ לא תהא [illegible] אלא אחת ת״ל ותרומתם על כל ברכה על כל ברכה ברכה על כל ברכה וברכה הן תהלה אם כתקרים תהו [illegible] ברך״ אלוי ישראל הן הישלם ומם עניים אחריו בסב״ תלו אם אמרה בהדיא אלא היו [illegible] אתן בתקרים אלא אם כסב״ תלו והא דקא חייתי בפרק אמ״לכם התחנה בתיו בם יי״ תקרא [illegible] אתיתי קראי דתעניות תבו דכתיבתא הין ברב״ לא לאחיר הבם הבו גודל ותמתת הבו גודל דקאמרי׳ [illegible] ובנות ״דמסמע בסתרי קראי ומאחיר הבם הבו גודל ותמתת הבו גודל דקאמרי׳ [illegible] בסב״ תלו כתו שמוכן אחר ברכיות עב״ה : הבה ותומתת זה יסד הביטו ואם הוא [illegible] אתר לאחר הבם כנגד אתברכו׳ שהיה מאריך בנעימת קול עד שהיו נוחרים בסב״ תלו ואו [illegible] תעשה ״ובנת ״דיון ניתה ואחר בנתר תפלת תוסף פותח בתרי בדי להפסיק בין תפלת [illegible] בתפלת התמיד ״וכן כת״ בסדר רב פתרם אבל אנו דנילן לפתוח בתרי בדי בתרי נתר תפלת [illegible] ובן הקלתי : ומפיקוספר תורה וקדוש בתרא הבת אחרי פרם ״ערבית אתי טעמא בהדיא אלא היו [illegible] בתו בכל תתבנו ״ואינו אלו ״קדש ומטביר כיונה בן אתיה שהוא תבנין הת״אוב ״ואות׳ [illegible] בכל השלמי׳ כתו בכל יתות הבנה ונם אומר על התורה ועל העבודה כו׳ ואותם תקדם ישראל [illegible] בתו תבנו״ ביוב״ אם חל בשבת מזכיר נמי אל שבת בהמטר דיוכר ומנחת ״נם י״ כתתיה׳ [illegible] בתו בכרב פתרם ודרי ״כת ורם ״בט וכן ביהב רבינו יוחנן שב״הב אתרינן פרק כתה תדליקין יום [illegible] בתתייב כד׳ תפלו״ ויהלכך ה״ב התפטי׳ כו׳ וכן סדר רבינו יוחנן דתמתתם ולא דתי לאמר [illegible] בל כל יתות הבנ״ דתסיתתין בתנן דוד דבסלי עדיף ולאפי׳ לא היה ״ב היה תמטי׳ בתנת׳ [illegible] בתו בתפלת יוכר ואות׳ תבינו מלבנו ותסיי׳ : ויאיכר ובתוסף ובבעילה נוסחין [illegible] בתרי׳ בתיה׳ תבל לא כתנחה ו״ל סתין אומרי׳ אינינו ולפי אבותינו ברבנו וכו׳ אלא סלוס רב [illegible] סתין בה בגיתת כפר׳ תבל תנן לא נהיגין בה ופותח בתרי מתרגנו ותפלל תפלת נעיל׳ [illegible] בספר החיים וכן בכתה תקומו תזכיר תתית׳ בתקו׳ בתיב׳ נס בהלולה ושוטה [illegible] אתתנו ״ודוי עד לתת יודע לתת בתן יד לתה הבלת בו׳ ותתן לנו וכו׳ ותותם כתו ערבית [illegible] ותוסף ותנחה ותין אומ׳ תבינו מלבנו ותסיים ואומר קדיש : ודין תפלת נעי׳ה בגיתה [illegible] בגיום וכן פסק רבינו יהודה תפרים בסוף תס״ודת ״וכן פסק הר״ר תמיר ופ״ תמיה שבתנו [illegible] בתתה בל״ל ודאי לא הבינו תבינו תבינו לא שתנו תקרא בן לא תפני שהחנים תוסכים בר הנ״ל ״סבורי׳ [illegible] ותקינין תקינו ״תת וכר לילכ לכת״ והעברת אופר ונו׳ ״ותבשבו ״רב פלטוין נתון [illegible] ותקינין בסופר תן ״ב ״ג ״ד הבנים ותרוצה ותקינה סתן קטר ״ן וכן תבנה בסתר [illegible] ר״ל ערלה לר״ה ״יה בסברת הבתון תמו׳ דבילתם שה יוכל לתקיעת ולברכות תיבו נרלים [illegible] ר״ל יאי כתקנת ר״ תבינו לא שבדינו ואלא ר״י בר״ יהודה ״תפני תה תוקינו קודם אחבדילין [illegible] תבו׳ לעשו׳ מלאכה קודם שיבדיל והסיב דודיו מלאכה׳ אסורה מכל תקיעת אופר חכמה [illegible] ולבת בנב שבי לבתון ״ונת אם תת שבשה כתנבנו ליכה לתיתם . ותתפלל תפלת ערבית ומבדיל [illegible] בתרך על התחור ועל בשתי כניסות רבי ערשון ת״ה : ותחור נוטל תחור אבת תם בסבת [illegible] בתרך בתוקין ״עתן לך ושתעתי תומרי׳ שתותו פיוט התבדיל בין קדש לחול חסתתינו ויחתול ניתקן

הדושי אנשי שם

[illegible]

סליקא להו מרדכי ממסכת יומא

תוספתא ממסכת יומא

למדה תפרישין כהן גדול תכיתו לנסכת פרהדרין פרים ר״ יהודה בן בתירה אם אתנה אם אתנה אם אתנ

תוספתא

מוגיאין סתים ולא היו מוגין את שיתיהם ר׳ יהודה אומר לא היה פיים למחצה׳ לא מי שזכה בקטר
אלא שעמדו לף לתה על המחתה ר׳ אליעזר בן יעקב אומר לא היה פיים לתלמי שעיר אלא מי
שהיה מעלה אבני׳ לבבם מעלה אותן לגבי תוכה : מעשה בשני כהני׳ שהיו רצין ושוים בכבוד
דחף מ׳ תלן את חבירו לתו׳ ר׳ אומר נטל סכין ותקע לו בלבו כח ר׳ נחוק ושתה על מעלו׳ הא לא
ואמר׳ אמשוני אחינו בי׳ ישראל הרי הוא אומר׳ כי׳ אמ׳ אלינו׳ ויצאו זקיני ושוטריו והדרו כאו
ונתודה על מי רחוי להביא מעלה על המזבל אר׳ על העזרות נעבו כל העם אחריו בבכיים ואמר׳ כך
כה אבו בל אימוק אחר לבם אחינו אבי כפרתכם עדיין בני תגרעה וסכין בני תגרעה אל נטמאת
סטוגאתם סכין קיים לבם ליראל יתר מעביסות המי׳ וכן הוא אומ׳ אנם דם נקי שפך אנם׳ הרבה
מאד עד אשר מלא את ירושלם פה לפה מכלן אמרו כמון שפיכו׳ דמים שכיבה בעלות ומקרב
נטמאת : את׳ לבם המחשבים בוחו והפיסו גוי אוחבו מי ארוך מי מדמן את המזבח הפיתי מי מדשן
את המנורה מי מעלה אבנים לבבם הרחם והרגל ואתי ידים השוקן והרגל החוזר והגרה ואתי
דפנות הקרובים הסולת והחציתים וזיין אז דברי ר׳ מתנאל אומ׳ כן נטמאת ר׳ יוסי אומר הרחם
והרגל ואתי ידים החוזר והגרה ואתי ידי דפנו׳ הקוקן והרגל את׳ כן שאתי לר׳ עקיבה מעשה ר׳ יוסא
דרך מלוכו היה קרב הרחם והרגל החוזר והגרה ואתי ידי דפנו׳ הקוקן והרגל אלא עשר
זכין בו פעמי׳ מרבע׳ עשר פעמי׳ אחת׳ עשר אל׳ מרבע׳ כחת׳ עשר כבש׳ כבר בחמה מלין עתהן
חביתין מר קרב בעשרי׳ ומרבע׳ הרחם והרגל אם בן מוחזין כרגל ומעלין אותה לגבי תוכה אלא׳
מוחזין ומקריבין אותה לגבי תוכה כמה. ר׳ מ׳ בקרבנו׳ אלו׳ אל׳ קרבנו׳ יחיד כל הרוצ׳ לקריב
מקריב מעשה בבנים אל מרחה בת ביתם שהיה אחד מהן טולא פתי ידיות בשתי אבנים מחבותיו
מאור לקות במלך ליראן והיה מהלך עקב בגד גדול ומעלה אותן לגבי תוכה : תנו אומר על
פני המזרח על מבחברון פעמי׳ פעמי׳ מתיאר אחת עולה כדרכו תיאור לבנה פוסה על פני כל המזרח
אמר יוסי בן חנן אומ׳ ברק בוקרי כהן גדול שיל׳ מן השורה לרב׳ אם חברו ומעלים טעון טבל׳
אלו אם כן ואומה מה טעם לטבילה זו אחר לבן אם הבנים מקדש לקדש מקום אמרן טעון
טעון טבל׳ הבנים מחול לקדש מקו׳ שבנים בית אינו בין מיטבו טבילה ר׳ יהוד׳ אומ׳ לא היתה
טבל׳ אלא תפני הנרף פעמי׳ שבומתם ישבה בידו מתוך שהולך לטבול בשר שהוא טמא וחזר
וכה לו : בהנים אלא טבלו ולא קדשו ידיהם ורגליהם וכן כהן גדול אלא קדם ידיו וכתם
ורגליו בין עבודה לעבוד׳ ובין בגדים לבגד׳ ובבדו עבודתן בבגד׳ אל בהנים אלא טבלו ולאחר יט רבי ישמעאל אומר בשר אל בהנים אלא טבלו ולאחר
קדשו ידיהם ורגליהם וכן כהן גדול אלא טבל ולא קדם ידיו ורגליו מן הכיור ועבר עבודתו ויחזר
פסולה אחר כהן גדול וז׳ כהן הדיוט שמחזר מחרים אלא רחצו ידיהם ורגליהם חייבין מיתה דף כ׳ בקטור׳ אל לפי שלא מוצא׳ היה
סגמת׳ בגדים אל אל מוצא ונו׳ היה ״עומד ומקריב כל הלילה טעון קדוש ידים ורגלים ר׳ אומר׳ אל מר׳ יומת הסגן
אות׳ אלינה פוסלת בקדוש ידים ורגלים ר׳ אשר בר׳ שמעון אומר אפי׳ עוסק בעבוד׳ כל שבעתיד יט בכל יום ויום היה לו ושתיין היום לה ושתיין דברי בן הסגן בכל יום היו בם שתי מערבות
היתי׳ מין הלילה פוסלת בקדוש ידים ורגלי׳ : חתם טבילות היו בם כתוב אם בכתוב אם בכתוב אם בכ

ר׳ תשבב וכלן מטמאין כגדים ונסתפין בבית הסתר דברי ר׳ אליעזר ור׳ שמעון וחכמים
אומרים אין מטמאין כגדים ואין נסתפין בבית הסתר אלא שהחרון הגותר את המלאכה בלבד:
ר׳ יוסי אומר שיתן כל הוצאת מצבי׳ להעניתן בתוך תן הסמוך לפנים וכל הנוטל תבבני׳
בתוך נותן עם הסמוך נטנטס נתן תמדים הפר בפני׳ בתוך מדם הפר בפני׳ בתוך הפר׳
ר׳ יוסי אומר כל הוצאת מצבי׳ לא פנו בן נתן מקרא התחנות מפני׳ ונפסל הדם ובפסל הדם יבוא אחר ויתחיל בתחלה
ר׳ יהודה אומר נתן מקרא התחנות עם המזבח ונפסל הדם אף על פי שלא נתן כנגד היסוד ולא
הדרכה מבפר אם כפר כיון שבדי ר׳ עקיבא רבי יהודה אומר אם כלה כפר אין מתן היסוד
אלא ולכן כנגד היסוד ולא הסמיך נסקריבן לד פ׳ שהלו הרמ׳אנוים ירבו עד פיס תחבו ויחברו ויבנו
אותם תחתיהן ולא הסמיך נסקריבן לד פ׳ שהלו הרמ׳אנוים ירבו עד פיס תחבו ויחברו ויבנו
אותם תחתיהן אין מטמאין בגדים ואין נסתפין בבית הסתר ר׳ יהודה אומר תמות ושוב אומר ר׳ יהודה נפסל הדם
אין מטמאין את המטמאים ונסתפין בבית הסתר אבל אין מטמאין בגדים ואין נסתפין בבית הסתר
ר׳ יוסי אומר אם כלה כפר אין מטמאין בגדים ואין נסתפין בבית הסתר אבל אין מטמאין
בגדים ואין נסתפין בבית הסתר אבל